

İŞGAL HEVESİNİ KIR, ŞOVEN DALGAYI DURDUR!

Halkın yaşamsal sorunları, politik ihtiyaçları ve hedeflerine kilitlenmiş bir genel siyasi çizgi ve devrimci çalışma ve aynı zamanda Kürt düşmanlığı başta olmak üzere şovenist kampanyaları hedefe koyan bir yoğunlaşma mücadelenin dinamiği olmak zorundadır. Unutulmamalıdır ki kitlelerin sisteme yönelmesi için sadece ekonomik kriz yeterli değildir aynı zamanda yoğun bir politik kriz gerçekliği de olmalıdır. Faşist diktatörlük bugün sürekli yoğunlaşan bir politik kriz içindedir. Bu politik kriz içinde devrimci çalışma ve devrimci yönelim olmaksızın kitlelerin doğru hedefe yönelmesi olanaklı değildir.

KOLEKTİF DOĞRULTU

KİTLE ÇİZGİMİZ PROLETARYANIN SAVAŞ ÇİZGİSİDİR

SAYFA 12-13

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

1-15 HAZİRAN 2022 ■ SAYI: 113 ■ FİYAT: 5 TL ■ ISSN: 2630-5526

gazetesi

Yasakları Tanımayan İradeyi KUŞANALIM!

EMEK

4

MEŞA AZADÎ

9

KADIN

14

15-16 HAZİRAN'IN İŞİĞİNDA

KİTLELER İÇERİSİNDE ÇALIŞMAYI YOĞUNLAŞTIRALIM!

Bu nedenle 15-16 Haziran'ın 52. yıl dönümünde üzerinde duracağımız en temel konuların başında kitle çizgisi, kitle içinde parti çalışması ve aynı kapsamın bir parçası olarak işçi sınıfı içerisinde çalışmalar olmak zorundadır.

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN SOLUKLANMA HEVESİ OLARAK ROJAVA'YI İŞGAL PLANI

Rojava halkı DAİŞ, TC ve Suriye rejiminin saldırıları altında ağır bedeller ödeyerek ulusal kazanımlarını korumak adına büyük mücadeleler ve direnişler geliştirmiştir. Halkın bu meşru direnişi tüm hesapları ve ihanetçi politikaları alt üst edecek, ulusal demokratik kazanımlarını savunacak güce sahiptir.

YASALAŞTIRILMIŞ YASAL HAK: KÜRTAJ

Kadınların kazanmış olduğu hakların tarihi mücadele ile doludur. Türkiye, Polonya, Arjantin, Şili, Afganistan ve saymadığımız onlarca ülkede kadınlar bu mücadeleyi emekleriyle örgütlemiş, kazanmış ve kimi zaman saldırılarla kaybetmiştir.

Tutsak yakınları TDİ'nin çağrısıyla kahvaltıda buluştu

'HERKES İÇİN ADALET İSTİYORUZ'

Bir diğer Adalet Nöbeti eylemcisi Cemile Çiftçi, adalet ve barış istediklerini paylaştı. Çiftçi, "Kürt, Türk, Arap, Acem fark etmeksizin herkes için adalet istiyoruz. Adliye önüne gittiğimizde, 'Buraya niye geldiniz' diyorlar. Biz hiçbir şey için değil sadece adalet için oraya gidiyoruz. Benim de kardeşim tutsak ama her tutsak benim kardeşimdir, çocuğumdur. Bu talebimizi sürdüreceğiz." ifadelerini kullandı.

TDİ üyesi Hüseyin İldan, "Bir araya gelmenin büyük bir ihtiyaç olduğunu görüyoruz. Başaracağımıza kesinlikle inanıyoruz." şeklinde konuştu.

'BİRLİKTE MÜCADELE EDECEĞİZ'

Avukat Yağmur Kavak, "Türkiye'de ve Kürdistan'da binlerce tutsak olduğu için kendilerine hasta demeye bile dilleri varmıyor. 5 bin değil belki de 10 bin hasta tutsak var. Yoldaşlarımızın mütevaziliği nedeniyle belki de sayımız bu kadar az" cümlelerini kullandı. Tutsaklar için yapılan eylemlerin dahi engellendiğini belirten Yağmur, "Tutsakların sesinin çıkartılmasından korkuyorlar. En ufak anayasal haklarımızı bile kullanmamıza izin vermiyorlar. Tutsakların tüm haklarını engelliyorlar. Onlar da bu baskı ve sindirme politikalarına direniyorlar. Son dönemde çok fazla tabut çıktı cezaevlerinden, devlet gün be gün işkenceyle ölüme sürüklüyor." dedi.

Hukuken ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını söyleyen Kavak, "Ama hukukun bittiği yerdeyiz. Birlikte mücadele edeceğiz, bütün alanlarda mahpuslarla dayanışma içinde olmak zorundayız. Özgürlük ve eşitlik dolu günler, yoldaşlarımızın, müvekkillerimizin bu uğurda mücadele ettiği ve mücadele ettiği için tutsak olduğu o günlere mücadeleye adım ilerleyeceğiz." sözleriyle seslendi.

Etkinlik, konuşmaların ardından alkışlar eşliğinde son buldu.

TDİ'nin düzenlediği etkinlikle bir araya gelen tutsak yakınları, hasta ve infazı yakılan tutsakların serbest bırakılması için mücadeleyi büyüme çağrısında bulundu.

Tutsaklarla Dayanışma İnisiyatifi (TDİ), Kadıköy'de bulunan Bilim Eğitim Estetik Kültür Sanat Araştırmaları Vakfı'nda (BEKSAV) tutsak yakınlarıyla kahvaltıda bir araya geldi. Çok sayıda tutsak yakınlarının katıldığı etkinlikte, Adalet Nöbeti eylemcileri, Marmara Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (MATUHAY-DER) yöneticileri, Halkların Demokratik Partisi (HDP) İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve Suruç Aileleri İnisiyatifi üyeleri de yer aldı. Etkinliğin yapıldığı bahçeye "İnfaz yakmalara son, hasta tutsaklara özgürlük" pankartı asıldı.

TDİ Dönem Sözcüsü Hıdır Sabur, tutsaklara dönük keyfi olarak infaz yakmaların arttığına değindi. Tutsak olan çocuklarının kötü bir şey yapmadığını vurgulayan Sabur, "Çocuklarımıza sahip çıkmaz, peşlerinden gitmezsek, haklarını savunmazsak daha kötü şeyler yapacaklar. Evlatlarımız için meydanlara çıkıp ses çıkarmamız gerekiyor." dedi.

'ÇÖZÜM BİRLİKTE HAREKET ETMEKTEN GEÇİYOR'

Katırcıoğlu, "Cumhurbaşkanı bir diktatörlük sistemi haline gelmiştir" sözleriyle konuşmasına başladı. "Üçüncü Yol" seçeneğinin önemine vurgu yapan Katırcıoğlu, "Millet İttifakı'nın Türkiye'nin sorunlarını düzeltmesi mümkün değil. Vahim bir durumdur. Anayasa'da birçok özgür-

lükler tanımlanmış durumda ama asla bu durumla karşılaşmıyoruz. Bir açıklama yapmamız bile engelleniyor. Polisin baskısıyla karşılaşmıyoruz açıklamalarda. Bu haksızlıkları gidebilmemiz için ancak ve ancak birlikte davranmak, demokrasiye sahip çıkmak gerekir. Çözüm birlikte hareket etmekten geçiyor." diye belirtti.

'KORKMUYORUZ'

İnfazları yakılan ve hasta tutsakların yakınlarının başlattığı Adalet Nöbeti eylemcilerinden Kumri Akgül ise, kardeşinin 17 yıldır tutsak olduğunu ve çok sayıda sağlık sorunu yaşadığını belirtti. Adaletin olmadığına ve tüm nöbet eylemlerinde polis işkencesine maruz kaldıklarını ifade eden Akgül, "Birbirimize el vermezsek tutsakların hepsini teker teker cezaevinde öldürecekler. Biz bunun farkındayız. Çocuklarımızın, kardeşlerimizin arkasında durmazsak, hasta tutsakları infaz etmeye devam edecekler. Nasıl olsa hastadır, bilinçli değildir diyorlar, öldürüyorlar. Şu anda 5 bine yakın hasta tutsağımız var. Ben de Adalet Nöbeti'ne katılıyorum. Bırakmıyorlar, her türlü işkenceye maruz kalıyoruz ama yine de korkmuyoruz. Adalet olmayan bir ülkede yaşıyoruz. Adalet olmadığı için mahallede yürüyemiyoruz, kafamızı yastığa rahat koyamıyoruz. Biz bunlarla yaşıyoruz" diye konuştu.

Adalet gelene kadar ayakta olacaklarının mesajını veren Akgül, "Çocuklarımız, arkadaşlarımız özgür olana kadar ayaktayız. Bijî Berxwedana Zindanan" dedi.

Y Tipi Hapishaneler İnşa Ediliyor

HABER MERKEZİ-Hapishanelerde tutsaklara yönelik hak gaspları tüm pervasızlığıyla sürerken bir yandan da devlet fiziki olarak tutsakları izole etmeye çalışıyor. F tipi hapishanelerde tutsakları teslim alamayan devlet S tiplerinin ardından şimdi de ağırlaştırılmış müebbet hükümlüleri için özel olarak "Y Tipi" hapishaneler inşa ediyor. Üst üste 3 hücreden oluşan ve günde 1 saat havalandırma hakkı tanınan Y tiplerinde havalandırmanın da hücreden ayrı bir alanda olduğu belirtiliyor.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'nden (CİSST) Zelal Avcı, söz konusu hapishanelerle ilgili bilgi verirken Y tipi hapishanede bulunan tutsakların yaşadıklarını Gazete Duvar'dan Hacı Bışkin'e aktardı.

Şu an Türkiye'de, Antalya Y Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Ereğli 1 No'lu Y Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Ereğli 2 No'lu Y Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu olmak üzere 3 tane Y tipi hapishane bulunuyor. Üç katlı olan bu hücreler, her katta bir mahpusun kalacağı ve mahpusların birbirlerini göremeyeceği şekilde tasarlandı. Ayrıca bu hapishanelerde ağırlaştırılmış müebbet hükümlüleri tutulacak.

Y TİPİNDE NELER YAŞANIYOR?

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) Müebbet Alan Temsilcisi Zelal Avcı, Y tipi hapishanelerde kalan mahpuslardan aldıkları bilgileri paylaştı: "Dumlu 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na yapmış olduğumuz avukat ziyaretleri sonucunda buranın Y tipi şeklinde inşa edilmiş bir hapishane olduğunu gözlemledik. Görüştüğümüz mahpuslar; günde 1 saat havalandırmaya çıktıklarını, havalandırma için ayrı bir yere götürüldüklerini, hapishanenin güneşe ters bir şekilde dizayn edildiğini ve hücrelerde küçük bir pencere olduğunu söyledi. Mahpuslar, ihtiyaçlarını karşılayamadığını, güneş ışığı ve temiz havaya erişimlerinin engellendiğini anlattı."

POLİTİK GÜNDEM

İŞGAL HEVESİNİ KIR, ŞOVEN DALGAYI DURDUR!

Rus emperyalizminin Ukrayna işgali, emperyalist savaş kıskırtıcılığında yeni bir durumun oluşmasına neden olmuştur. Bu işgal, ABD ve NATO'nun Rusya ile olan çelişkilerinin hem bir sonucu hem de bu çelişkilerin daha fazla tırmanmasının bir nedeni olmuştur. ABD emperyalizmi, "Batı emperyalist bloku" içindeki çelişkileri ve tartışmalı hale gelen önderlik-jandarmalık rolünü lehine olacak şekilde konsolide etme sürecine adeta ivme katmıştır. Bir bütün kıta Avrupası şimdi güvenlik sorununu daha geniş çerçevede ve daha fazla öncelikle ele alan bir şekillenişe girmiştir. Bu durum saf-laşmayı belirginleştirme eğilimini de güçlendirmiştir.

Rus emperyalizminin Ukrayna işgali, ilk olarak NATO sınırlarının genişletilmesini hızla gündeme getirmiştir. Rusya'ya yönelik ekonomik-politik yaptırımlar sürekli ve tırmanarak hayata geçerken, Rusya temkinli ve acele etmeksizin Ukrayna'nın tüm siyasi haritasını fiilen değiştirmektedir. Donbass ve Kırım sınırlarını genişletmeye, Ukrayna'nın Karadeniz bağlantısını koparmaya yönelik adımları sürece yayararak hayata geçirmektedir. NATO sınırlarının genişletilmesi ise **Kuzey-Bati'da** İsveç ve Finlandiya'nın üyelik başvurusu ile tartışmaya açılmıştır. Bu iki ülkenin katılımıyla sağlanacak genişlemeyi, Türkiye'de bir fırsata çevirerek fiili işgal ile güney-doğu hattında sağlamaya çalışmaktadır.

Peki nasıl? Elbette Kürt düşmanlığına dayalı politikayla. Faşist diktatörlük, Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğine "PKK, YPG, PYD" destekçiliği ve aranan kişilerin iade talebini reddetmesini gerekçe göstererek üst perdeden itiraz etti. Tayyip Erdoğan bilindik, o içi boş "iddialı" retoriği kullanmaktan da geri durmadı: "Tayyip Erdoğan, Türkiye Cumhuriyeti'nin başında olduğu sürece, teröre destek veren ülkelerin kesinlikle NATO'ya girmesine biz 'evet' diyemeyiz" (29 Mayıs, Azerbaycan dönüşü açıklaması). Yakın tarihte Rahip Brunson ve Deniz Yücel için de böylesi iddialı açıklamalar sonrası uşağı olduğu ABD ve Alman emperyalistleri bastırınca geri adım atmak zorunda kaldığını anımsatmakta fayda var.

Ancak asıl mesele faşist diktatörlüğün NATO sınırlarının genişlemesi meselesini Kürt düşmanlığına tahvil etmesi ve Rojava işgalini genişletme zeminine çekmesidir. Süreç bu eksen- de içerde ve dışarda bir kampanyaya

dönüşmüştür. Rojava'nın doğusunda "güvenliği sağlamak" için 30 km içeriye doğru işgali gerçekleştirerek 1 milyon Suriyeli sığınmacının bu bölgelere yerleştirileceği ve böylece "vatanlarına" dönüşlerinin sağlanacağı propaganda edilmektedir. Ümit Özdağ'ın bilerek ve esasen danışıklı tırmandırdığı ve AKP-MHP ile adeta bir kayıkçı kavgası eşliğinde sürdürdüğü "mülteci düşmanlığı" şipinişi NATO üyelik tartışmasına ve buna ilişkin şekilde Suriyeli göçmenlerin geri gönderilmesi "projesine" ve sonuçta da işgal hevesinin körüklenmesine, Kürt ulusal direnişine karşı düşmanlığa dönüştürülmüştür. Böylece bir taşla hem şoven histeriyi tırmandırmayı hem de şoven dalgayı Kürt düşmanlığıyla yükseltmeyi amaçlamıştır.

Ancak mesele şovenizm dalgasıyla kitlelerin yönetilmeye çalışılmasından ötedir. Faşist diktatörlük Finlandiya ve İsveç'in NATO için üyelik başvurusunu açık bir biçimde "pazarlık" konusu yapmıştır. Bu Türk devlet geleceğinin bir rutinidir. 2003'te ABD'nin Irak işgali sürecinde talep edilen hibeler ve düşük faizli krediler, işgalde alacağı konum üzerine yapılan pazarlık yöntemi ile tarihe "at pazarlığı" olarak kaydedildi. Yine özellikle konunun hassasiyeti, doğuracağı sorunlar ve NATO güçleri ve klikleri arasında oluşan çelişkilerin bir uzantısı olarak TC sorunu açık bir pazarlık unsuruna çevirmiştir. Rusya'nın bu genişleme karşısında nasıl bir reaksiyon göstereceği batılı emperyalistler için kestirilebilir değildir. Tırmanan ve büyüyen savaş kıskırtıcılığının bu hamleyle daha da kapsamlı hale geleceği açıktır. Özellikle Rusya'nın sınır komşusu olan Finlandiya'nın NATO üyeliği, Rusya'nın Ukrayna işgalinin gerekçelerinden birisidir. Bu durum hiç kuşkusuz NATO'nun kolay bir karar vermesine engeldir. Bu da meselenin NATO bileşeni emperyalist devletler arasındaki gerginliğin yeni bir parçası olmasını getirmektedir. Çözümü kolay olmadıkça gerginlik de NATO'nun güvenilirliği de olumsuz yönde ilerleyecektir.

Bu zorlu mesele karşısında TC'nin pazarlıklı konumlanışı NATO'nun iç çelişkilerinin yoğunluğuna da işaret etmektedir. TC bir yanıla bu çelişkiye dayanarak pazarlık gücü oluşturmaktadır. Bu pazarlığı ise Rojava işgaliyle birlikte NATO sınırlarını genişletmeye götüreceği bir hamleyle yapmaktadır. Zira şunu biliyoruz ki TC, NATO ve özelde ABD desteği olmaksızın Suriye ve Rojava'da bir karış toprağı askeri-ekonomik anlamda işgal edecek

güce, olanağa sahip değildir. Ancak desteklendiğinde bu hareket onun için olanaklı hale gelmekte ve o ancak bu durumda bu yönde adımlar atabilmektedir. Faşist diktatörlük belirlenmiş sınırlar dahilinde, esas olarak ABD ile Rusya arasındaki çelişkiler uyarınca ve bunların bölgeye dair planları içinde hareket edebilmektedir.

NATO sınırlarının genişlemesini kendisi için varoluşsal bir sorun olarak gördüğü Kürt ulusunun ulusal haklarının gasp edilmesi, ulusal hareketin dağıtılması, bu sorunda kendi tercihlerinin belirleyici olması için pazarlık konusu haline getirmektedir. Kuşkusuz bu, pazarlığın en üst perdeden açılmasıdır. Nihayetinde NATO'lu emperyalistlerin ve bilhassa ABD'nin Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliği için alacakları tutumun kararlılık düzeyi TC'nin de konumlanışını belirleyecektir.

Rojava'daki TC işgalinin genişletilmesi talebinin dinamikleri bölgesel dengelerle ilintilidir. Kuşkusuz ABD ve Rusya arasında Ukrayna ile tırmanan gerginliğin bu bölgede yerinde sayacağını beklemek mümkün değildir. Özellikle ABD açısından Rusya'nın etki gücünün olduğu her yerde zayıflamasını içerecek hamleler beklenmelidir. Rojava ve Suriye'de TC'nin verili dengeyi değiştirme talebi, ABD açısından Rusya'nın başını ağrıttığı oranda işlevli, Rusya için ise TC'nin NATO-ABD ile çelişkileri kaşındığı ve kendi hamleleri için olanak yarattığı oranda kabul edilebilir. Burada görülmesi gereken nokta emperyalistler için egemen ve daha güçlü olan TC'nin gerekirse Kürt düşmanlığı da beslenerek, Kürt ulusal kazanımları tehdit altına alınarak dayanılabilecek bir güç olmasıdır. Bu eksende TC emperyalistlerin çıkarlarına hizmet ettiği ölçüde gerçekleşecek Kürt düşmanlığında, katliamlarında, Kürt ulusal haklarının saldırıya uğramasında hiçbir sakınca görmemektedirler.

Bu bağlamda TC'nin NATO genişlemesini pazarlığa çeviren yaklaşımı, Kürt Ulusal Mücadelesine ve Kürt ulusuna yönelik işgalci, imhacı ve inkârcı bir saldırı niteliği taşımaktadır. Yürüttüğü pazarlığın NATO'nun kararlaştırdığı stratejik adımların önünde engel oluşturması ise olanaklı değildir. TC'nin buna ne gücü ne olanakları ne de emperyalizme göbekten bağlı çıkarları elvermektedir.

Ancak AKP-MHP kliğinin bu vesileyle yürüttüğü şovenist kampanya ile po-

litik olarak belli bir rahatlama yaratma hesabı açıktır. Zira ekonomik kriz içinde debelenen sistem, bunun halk içinde yarattığı çelişki ve yoğunlaşan öfke-tepki, yine CHP önderliğindeki muhalif faşist kliğün gün gün güç den-gelerini oynatmaya yönelik attığı seri adımları bu gündemle manipüle etme olanağı söz konusudur. AKP-MHP kliğinin içinde bulunduğu ekonomik-siyasi kriz iklimi ve yönetmeye dair yaşadığı sorun bu şovenist dalgayla nispeten hafifletilmeye, yön değiştirilmeye çalışılmaktadır. Halkın yaşamsal düzeye gelen ekonomik-siyasi çelişkileri içinde, şovenizm ve işgal çığırtkanlığı bu vesileyle mümkün mertebeye en etkili şekilde kullanılmaya çalışılacaktır.

Ancak hiper enflasyon, zengin ile yoksul arasındaki gelir farkının krizle birlikte daha da artması, her türlü hak arayışına yönelik pervasız faşist saldırganlık halk yığınlarının sürekli maruz kaldığı ve politize olduğu, bakış açısını tepki ve öfkeyle şekillendirdiği asıl gerçeklerdir. Halkın yaşamsal sorunları, politik ihtiyaçları ve hedeflerine kilitlenmiş bir genel siyasi çizgi ve devrimci çalışma ve aynı zamanda Kürt düşmanlığı başta olmak üzere şovenist kampanyaları hedefe koyan bir yoğunlaşma mücadelesinin dinamiği olmak zorundadır. Unutulmamalıdır ki kitlelerin sisteme yönelmesi için sadece ekonomik kriz yeterli değildir aynı zamanda yoğun bir politik kriz gerçekliği de olmalıdır. Faşist diktatörlük bugün sürekli yoğunlaşan bir politik kriz içindedir. Bu politik kriz içinde devrimci çalışma ve devrimci yönelim olmaksızın kitlelerin doğru hedefe yönelmesi olanaklı değildir. Bunun eksik olduğu yerde bu politik kriz gerici kliklerin birbirini zayıflatmayı içeren ve kitleleri buna yönlendiren bir kaldıracına dönüşecektir. Halkın değişim talebini gerici kliklerin karşısında kesin ve kararlı bir devrimci tutum alarak karşılamakta ısrarcı olmalıyız. Halkın ihtiyacı ve çıkarı olan değişim faşist kliklerin yer değiştirmesi ya da bu yer değiştirme mücadelesinin bir parçası olmak değildir. Bu halkın öfke ve eyleminin, tepki ve hareketinin onu boğan, yok sayan ve yaşamsal ihtiyaçlardan koparan sisteme bağlanması demektir. Halkın öfkelerini, eylemini, hareketini devrim için örgütlemek, devrime yönlendirmek en önemli güncel görevdir. Bu görevi karartan, sisteme yedeklemeye hizmet eden tüm politik tutumları belirginleştirerek, bunlarla aramıza kesin çizgiler çekmeye devam ediyoruz. Görevimiz halkın değişim isteyen çelişki ve hareketini incelemek, buna yaslanarak politik güce dönüştürmek ve bunda ısrarcı olmaktır.

15-16 Haziran'ın Işığında Kitleler İçerisinde Çalışmayı Yoğunlaştıralım!

1 5-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinin 52. yıl dönümü yaklaşıyor. Bu 52 yılda Türkiye işçi sınıfı birçok harekete kaynaklık etti. Yine de 15-16 Haziran'ın işçi sınıfı mücadelesindeki tarihsel öneminden bir şey kaybetmedi. 15-16 Haziran'ın patronlara, devlete ve sendika bürokratlarına karşı taşıdığı militan bilinç, bugün de işçi sınıfının yolunu aydınlatmaya devam ediyor. Peki ne olmuştu 15-16 Haziran 1970'te?

1970 yılında CHP ve AP milletvekilleri 274 sayılı Sendikalar Kanunu ile 275 sayılı Grev ve Lokavt Kanununda değişiklik yapılması için tasarılar hazırladı. Bu yasa tasarısı işçilerin sendikal özgürlükleri ve grev hakkını kısıtlıyordu. Özeldeki amaç ise işçilerin DİSK'e üye olmasını zorlaştırmaktı. Kanunlaşan tasarı esas olarak Türk İş'ten DİSK'e işçi akışını önlemeyi amaçlamaktaydı. 14 Haziran günü DİSK Genel Temsilciler Meclisi'ni topladı. Salonunda ertesi gün işçilerle görüşülüp fabrikalarda kısa yürüyüşler yapılması kararı alındı. Ancak 15-16 Haziran günleri işçiler fabrikaların dışına taşarak sokakları doldurdu. 15 Haziran sabahı İstanbul'da, Gebze'de, İzmit'te fabrikalar durdu. Her tarafta işçiler çeşitli yürüyüşler ve mitingler düzenliyor ve kent merkezlerine doğru hareket ediyorlardı.

DİSK'in böylesi bir kararı olmamasına rağmen işçiler bu protestoları kendi inisiyatifleriyle başlatmış ve elbette ki öncü işçilerin ve devrimcilerin yol göstermesiyle eylemlerini yalnızca iş bırakmakla sınırlamamışlardı. Ertesi gün Kartal'da, Levent'te ve Topkapı tarafında çatışmalar çıkmış, polis ateş açmıştı. Kadıköy'deki çatışmalarda, polisin açtığı ateş sonucunda üç işçi öldürülmüş, 200 işçi yaralanmıştı.

Yaralanma ve ölümler işçileri yıldır-

ramadı fakat direnişin zayıf karnı akşam saatlerinde ordunun sıkı yönetim ilan etmesiyle açığa çıktı. DİSK yönetiminin işçileri "sükûnete" çağırmasının ardından işçiler fabrikalarına geri döndüler. Bazı fabrikalarda iş durdurma ve iş yavaşlatma eylemleri devam etti. Üç ay süren sıkı yönetim sonunda işten çıkarılan işçi sayısı beş bini aşmıştı. Yine de egemen sınıflar başarıya ulaşamadı, yeni sendika yasası uygulamaya sokulamadan iptal edildi. Hâkim sınıflar, işçi sınıfının tüm sendikal kazanımlarını ortadan

Geçtiğimiz ocak-şubat aylarında gerçekleşen fiili grev ve direnişler, söz konusu ağır koşullara karşı ücretler nezdinde bir tepki olarak cereyan etti. Sonrasında koşullar kötüleşmeye devam etti. Herkesin "bu ekonomik koşullarda nasıl yaşanabiliyor" diye sorduğu bugünlerde işçi sınıfının durumu da ayrı bir tartışma konusu oluyor. Belli eylem ve direnişler haricinde işçi sınıfında bir bekleme hâkim. Bunun birçok sebebi olmakla birlikte biz bu durumu "işçi sınıfının biriktirme süreçleri" olarak ele almalıyız. Patronlar kü-

asgari ücrete ara zam olabileceğine dair söylemi, EYT (Emeklilikte Yaşa Takılanlar) gibi düzenlemelerin elde koz olarak tutulması bu bekleme üreten unsurlardan bazıları. Seçim politikalarının da malzemesi haline getirilen bu konular nedeniyle, işçilerin algısı manipüle ediliyor. Fakat birçok ekonomistin de üzerinde durduğu gibi temmuz-ağustos aylarının nasıl geçeceği belirsizliğini koruyor. Her gün yeni zamlarla pahalılaşıma sürüyor. Reel ücretler yani alım gücü günbegün erimeye devam ediyor. Kimse işsiz kalmak istemiyor, ancak çalışma şartlarının da kabul edilebilir olmadığı farkında. Her evde en azından 2-3 kişi çalışmasa ya da bazı yan gelirler/destekler olmasa bu ücretlerle geçinebilmek zaten mümkün değil. Artan kredi borçlarının da halkta benzer bir etki yarattığını söyleyebiliriz.

Emekçilerin tüm bu ayakta kalma stratejileri adım adım zorlaşıyor ve mutlak olarak tıkanmaya gidiyor. İşte bu koşulları, işçi sınıfının kendiliğinden bir biçimde mayalandığı ve öfkesini pratikleştireceği ana "hazırladığı" bir süreç olarak görmek gerekiyor. Ancak bu yeterli değil.

Kendiliğindenliğe tapma eğiliminde değilsek tam da bu koşullara müdahale etmek gerekmektedir. Zira ekonomik bakımdan ağır koşullar tek başına bir sınıf hareketine yol açmadığı gibi bir hareket söz konusu olsa bile onun gerici ve uzlaşmacı çizgilerle manipüle edilmesi de zor değildir. Sınıf düşmanlarının deneyimi ve oportünizmin türlü biçimleri de bunu kolaylaştırmaktadır.

Peki bugün ne yapılabilir ya da 15-16 Haziran'ın yıl dönümünde bizim güncel koşullara karşı tavrımız ne olmalıdır? Bugün ne 1970'in siyasi atmosferindeyiz ne de işçi sınıfı içerisinde üzerinden etkili bir biçimde yürüyeceğimiz devrimci-demokratik odaklar söz konusu. Bugün işçi sınıfının büyük kitlesine damgasını vuran şey çoğunluğu genç ve bilinç-

kaldırmak için 12 Eylül 1980 Askeri Faşist Cuntasını hayata geçirmek zorunda kalacaktı.

15-16 HAZİRANLARI İNŞA ETMEK İÇİN KİTLELERE!

Her dönem olduğu gibi bugün de ülkemiz sınıf mücadelesinin önemli tarihsel başlıklarından olan 15-16 Haziran'ın derslerini irdelemek ve ortaya güncel dair ödevler çıkarmak gerekiyor. Bundan bir yıl önce 15-16 Haziran'ın çağrısını işçi sınıfının örgütlenmesi ve devrimci önderlik olarak ortaya koymuş, derin sömürü ve örgütsüzlüğe vurgu yapmıştık. Bu çağrı esasta değişmiş değil. Hatta koşulların daha da ağırlaştığı söylenmelidir. Sömürü, hayat pahalılığı ve işsizlik rekor seviyelerde seyrederken işçi sınıfında yeterli bir hareketlilik söz konusu değil.

çülme bahanesiyle işçi çıkararak ve göçmen emeğine yönelerek sömürüyü daha da yoğunlaştırırken sarı bürokrat sendikalar da bunun diğer ayağında işçi sınıfında gelişebilecek tepkileri kontrol altında tutuyor, hatta sendikalar içinde kalan son devrimci-demokratik odakları tasfiye ediyorlar. Kimi sendikalar artan hak gaspları ve işten atmalara karşı harekete geçse de bu, fiili-meşru mücadeleye dayalı ve sınıfın bütününe moral aşıl原因 bir kapsam yaratmıyor.

Asgari ücretin belirlenmesinden sonra enflasyonun da etkisiyle sarsılan ücretler işçiler nezdinde henüz "idare etmekle" geçiştiriliyor. Ancak bunun daha uzun süre devam ettirilebilmesi mümkün gözüküyor. Hükümetin temmuz ayında

siz-örgütsüz bir işçi kuşağıdır. Sınıfın nicel kitlesinin geçmiş kuşakların nitel birikimiyle bağı da büyük oranda kopmuş durumdadır. Bu anlamda kuşaktan kuşağa devredilen bilinç ve mücadele deneyimi de zayıftır. Bu duruma işçi sınıfı içerisindeki kitle çalışmalarının zayıflığını da eklediğimizde sorunun çapı daha da genişlemektedir.

Diğer yandan ise işçi sınıfı ve emekçilerin çelişkileri derinleşmekte ve işçi sınıfı karanlıkta, el yordamıyla kurtuluş yolunu aramaya zorlanmaktadır. Doğal olarak buradan şu sonuç çıkmaktadır ki nesnel koşulların biriktirdiği çelişkilere öznel müdahalelerin çoğaltılması, sınıf içerisinde kitle çalışmasının yoğunlaştırılması gerekmektedir. Küçük veya büyük olmasından bağımsız olarak işçi hareketlerini yaratacak

ve ona hazırlanacak olan gerçek pratik bu çalışmalar olacaktır. Nasıl ki işçi sınıfının gücü sayısı ile ölçülemez ise bu alandaki çalışmaların etkisi de sadece kendi çapları ile ölçülemez. Elverişli koşullar oluştuğunda her bir ilişki ve kanal bize, sınıf mücadelesine aktif müdahalenin olanaklarını sunacaktır.

KİTLE ÇİZGİMİZİ İŞÇİ SINIFINA UYGULAYALIM

İşçi sınıfı hareketinin ve sınıf içerisindeki çalışmaların bu düzeydeki gerilikleri, özellikle komünistlerin bir eksikliği olarak kavranırsa aşılabilir. Özeleştirel tutumumuzun bir ayağının da kitle içindeki politik çalışmalara ciddiyetle eğilmemek olduğunu bir kez daha hatırlayalım. Proletarya partilerinin sınıf bakışı açısından kavramaları, sınıf hareketine vakıf olmaları önemli ölçüde

kitle içindeki çalışmalarıyla ilgilidir. Özünde Marksizmi ve aslında Kaypakkaya yoldaşın devrimimizde işçi sınıfının rolüne dair görüşlerini yadsır bir biçimde “sol devrimci” söylemlere yaslanmak olsa olsa sağ kendiliğindenciliği güçlendirir ve bizi yolumuzdan alıkoyar. Özellikle deneyimsiz yoldaşlarımızın öncü ve önder sınıf olarak tanımladığımız işçi sınıfına yabancılıkları onların kendi başına yol bulmalarını, dava insanı olmalarını olumsuz etkileyen bir durumdur. Bu konunun önemsizleştirilmesi veya kitle çalışmasına dönük sorumlulukların yok sayılması geleceğin proletarya lehine dönüştürülmesi görevini, bu asli görevimizi silikleştirir, zamanla belirsizleştirir ve dolayısıyla bizi tarihin birikmiş çöplüğünde bir çöpe dönüştürür. Sorun sadece işçi sınıfı içindeki çalışmalar değildir, genel

olarak kitlelerden kitlelere siyasetinin zayıflığından söz ettiğimiz açık olmalıdır. Yer yer kendini gösteren bu bilinç bulanıklığı ve kırılmanın kaynağında aslında devrimin kitlelerin eseri olduğu gerçeğine ve kitle içinde parti çalışması görevine karşı yabancılaşma bulunmaktadır. Bu nedenle 15-16 Haziran’ın 52. yıl dönümünde üzerinde duracağımız en temel konuların başında kitle çizgisi, kitle içinde parti çalışması ve aynı kapsamın bir parçası olarak işçi sınıfı içerisinde çalışmalar olmak zorundadır. İdeolojik ve pratik olarak bu mücadele verilmek, komünist partisi, sınıf mücadelesi ve kitleler içerisinde geliştirilmek zorundadır. 15-16 Haziran, işçi kitlelerine dönük eylem ve etkinliklerimizi yoğunlaştırdığımız bir gündem olarak ele alınmalıdır.

Sağlık emekçilerinden Ankara’da ‘Beyaz Miting’

HABER MERKEZİ- Beyaz Miting için binlerce sağlık emekçisi Ankara Anıtpark’ta bir araya geldi. “Yaşamak ve yaşatmak istiyoruz” diyen sağlık emekçileri, sağlıkta şiddete karşı, toplumun sağlık hakkı için mücadeleyi sürdüreceklerini kaydetti.

“Emek bizim, söz bizim, sağlık hakkı hepimizin” şiarıyla çok sayıda kentten bir araya gelen sağlık emekçileri Ankara’yı beyaza boyadı.

Sağlıkta şiddetin sona ermesi ve sağlık emekçilerinin gasp edilen hakları için aylar öncesinde başlattıkları eylem ve etkinliklerin ardından sağlık emekçileri Ankara’da bir araya geldi.

Çok sayıda kentten Ankara’ya gelen sağlık emekçileri Anıtpark’ı hınca hınç doldurdu. “OHAL-KHK rejimi değil demokratik Türkiye. İşimizi geri alacağız”, “Sağlık Bakanlığınca yayınlanan ek ödeme yönetmeliğindeki ek ödeme değil emekliliğe yansıyacak temel ücret”, “Doğa-bitki, hayvan ve insan sağlığı bir bütündür. Ayrımcılık büyük bir sağlık sorunudur”, “Yeni eko-sosyal dünyayı birlikte inşa edeceğiz, kimseyi geride bırakmadan” pankartlarının öne çıktığı mitinge sağlık emekçilerinin yanı sıra siyasi parti ve demokratik kitle örgütleri de katıldı.

Arama noktasından çok sayıda döviz geçerken, “Aysel Tuğluk’un sağlık

hakkı gasp ediliyor” ve “Dikkat patojen (AKP) madde” yazılı dövizler miting alanına alınmadı. Söz konusu dövizlerin fotoğraflarını çekerek kayıt altına almak isteyen avukatlara ise polis “Şov yapmayın” diyerek ortamı provoke etmeye çalıştı.

“Emek Bizim Söz Bizim”, “Yaşamak Yaşatmak İstiyoruz” sloganlarını atan sağlık emekçileri, mitinge şiddet ve COVID-19 pandemisinde yaşamını yitiren sağlık emekçileri anısına saygı duruşuyla başladı. Sağlık emekçileri “Çalışırken Ölmek İstemiyoruz” sloganını attı. Başta Gönül Erden olmak üzere tutsak edilen sağlık emekçileri selamlandı.

‘SAĞLIKTA ŞİDDET SONA ERSİN’

“36 saat nöbet öldürüyor”, “Hastaneler halkındır satılmaz”, “5 dakikada hasta bakılmaz”, “İş cinayetlerine son”, “Sağlık haktır”, “Emekliyken yoksulluğa mahkum edilmek istemiyoruz”, “Fahrettin randevu bulamıyoruz, randevusuz bakar mısınız” sloganlarının öne çıktığı mitingde, iktidarın sağlık politikalarının eleştirildiği dövizler taşındı.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez

Konseyi Başkanı Şebnem Korur Fincancı, TTB Tıp Öğrencileri Kolu (TÖK) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Öğrenci Komisyonu adına Esmâ Eylem Dede, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUDER) adına Can Kirişçi, Tüm Radyoloji Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği Başkanı Heybet Aslanoğlu hazırlanan basın metnini okudu.

Son olarak SES Genel Başkanı Selma Atabey söz aldı. Sağlıkta bir meta, hastanelerin işletme, hastaların müşterileri ve sağlık çalışanlarının köle olarak görüldüğü sistemin hayata geçirildiği sağlıkta dönüşüm programı ile sağlık emekçilerinin emeğinin ucuzlatıldığını kaydetti.

Pandeminin yükünün sağlık emekçilerine yüklendiğini hatırlatan Atabey, “Biz sağlık ve sosyal hizmet emekçileri olarak haklarımızın ve bize verilen vaatlerin takipçisiyiz. Haklarımız verilmediği taktirde iş yerlerinde sandıklar kurarak, süreli ve süresiz grevleri, Sağlık Bakanlığı önüne çadır kurma dahil seçenekleri oylayacağız. İş yerlerinde emekçiler neye karar verirse biz örgütler olarak mücadelemize o yönlü devam edeceğiz” dedi.

Konuşmalar, “Sağlık işi ekip işidir”, “Çalışırken ölmek istemiyoruz” sloganlarıyla karşılandı.

Pressan Fabrikasında İşçi Kıyımına Karşı Direniş Sürüyor

Esenyurt'ta bulunan Alman ve Türk ortaklığı ile işletilen Pressan fabrikasında TOMİS'e (Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası) üye oldukları için 2 işçi işten atıldı. 21 Mayıs'ta fabrika önünde direnişe başlayan işçilerden Selçuk Çelik ile söyleşi gerçekleştirdik.

Yeni Demokrasi: Neden işten atıldınız? Bu süreci özetler misiniz?

Selçuk Çelik: Adım Selçuk, 2014 yılında Pressan fabrikasında işe başladım. Resmî tatilde 19 Mayıs'ta sendikali olduğum için işten atıldım. Pressan patronunun kendisi patron sendikası olan MESS (Madeni Eşya İşverenleri Sendikası) üyesi yani sendikali. Kendisi sendikali ama işçi sendikali olunca işten atıyor. Biz de bu haksızlığa karşı fabrika önünde direnişe başladık. 23 Mayıs Pazartesi gününden bu yana da direnişimiz içeride ve dışarıda sürüyor.

Biz Pressan işçileri olarak ocak ayında enflasyon nedeniyle ve yaşam koşullarımızın kötüleşmesi nedeniyle zam talep ettik. Alım gücümüz dipleri görmüştü. İşçi arkadaşlar o süreçte beni temsilci seçtiler. Yönetimle görüştüm taleplerimizi ilettim. Taleplerimizi alay ederek karşıladılar sonradan işçilerin birlik olmasından korkarak 2-3 prim verdiler bize. Bu kazanımın ardından işçiler olarak konuştuğumuz, birlikte hareket edebiliyorsak, taleplerimizi patrona iletebiliyorsak örgütlenebiliriz dedik. Bir işçi komitesi kurduk. Ve Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS) olarak fabrikada örgütlenmeye, üye yapmaya başladık. Tabii ki de fabrikada faaliyet yürütürken patron yanlısı kişilere denk gelebiliyoruz. Benim sendikal faaliyet yürüttüğüm patron tarafından öğrenilince de resmî tatilde telefonla aranarak bir arkadaşımınla beraber işten atıldım. Biz de hiçbir

evrakı imzalamayacağımızı **bunu** gayrimeşru olduğunu söyledik ve fabrika önünde direnişe başladık.

YD: Fabrikada ne üretiliyor? Hangi firmalara çalışıyor?

Çelik: Pressan fabrikası otomotiv yedek parçaları üretiyor. Fabrikanın yüzde 40'ı Alman sermayesi. Amerika'daki Ford fabrikalarına, Tofaş'a, Brose'ye araba parçalarının üretimini yapıyoruz. MESS üyesi fabrikalardan duyular alıyoruz. O fabrikalarda **TİS'ler** görüşmeleri yapılıyor. O fabrikadaki işçilerle aynı haklara sahip olmayı istedik. MESS'e üye olan Pressan patronunun bu pervasızlığı ve saldırıları nedeniyle direniyoruz.

YD: İçeride örgütlenme süreci devam ediyor mu? İşçiler destek oluyor mu size?

Çelik: Pressan işçileri 2015'teki Renault grevinden belli bir bilgiye ve

deneyime sahipler. 2015 yılında Renault fabrikasına Pressan'dan giden malzemeler engellendi. Pressan işçileri Renault direnişini sahiplendi. Ancak işçiler geçmiş deneyimdeki sendikal deneyimler nedeniyle (Türk Metal, Birleşik Metal) kendilerine güvenmiyorlardı. Sendikaya algıları da patronun da desteğiyle marjinalize edilmeye çalışıldı. Şu anda da bizim hakkımızda "terörist, bunlar para için yapıyor" diyorlar. İçerideki işçiler bizi tanimasalar inanacaklar. Bizler bu yolda ilerliyoruz, işçi arkadaşlarımız, enerji işçileri, Yemek Sepeti işçileri, inşaat işçileri, vekiller, çeşitli siyasi örgütlerin desteklerini gördükçe içerideki motivasyon da artıyor. Sendikamıza üyelikler de bu motivasyonla birlikte artıyor. İçerideki arkadaşlara ve tüm işçi sınıfına sesleniyorum. Bizim bizden başka dostumuz yok. Biz birleşmezsek patronlar her türlü sömürüyü bize dayatır. Bugün içeriden arkadaşlar bize bilgi aktarıyor, bir işçinin yanına 4-5 tane kamera takıyorlar, işten atmakla tehdit ediyorlar. Biz burada direndiğimiz sürece işten atmaları gerçekleştiremeyecekler. Biz tüm taleplerimiz kabul edilene kadar buradan ayrılmayacağız.

Bu sabah da bir provokasyon gerçekleştirilmek istendi. Patronlar işçilere işçilere kırdırmak istedi. İçeriden bir usta görevlendirmişler. Usta, işçilere "patron ne istedik de vermedi" diyerek yalakalık yapıyor. Dışarıya, bizim olduğumuz yere yürüyüş gerçekleştirmek istediler ancak bunu başaramadılar. Biz de dedik ki "İşçiyi işçiyeye kırdırıyorlar. Provokasyonlara gelmeyin, birlikte hareket edelim. Bizim burada yaptığımız yasal hakkımızdır." dedik. "Emek dayanışmasını büyütelim." dedik. İşçi arkadaşlarımız da bu provokasyona gelmediler zaten.

Tüpraş'ta işçi kıyımına karşı işçiler fabrika önüne çadır kurdu

HABER MERKEZİ- Koç Holding'in dört rafineride 88 işçiyi çıkarmak üzere liste göndermesi üzerine hafta sonunu Tüpraş Aliğa rafinerisine kapanarak geçiren Tüpraş işçileri, eylemlerine sabah saatlerinde rafineri önüne kurdukları çadırlarıyla dışarıda devam ediyor.

Rafineride üretim sürüyor ancak işçiler işyerlerini terketmeyerek eylemlerine devam ediyor. Gece boyu içeride kalan işçiler sabah saatlerinde rafineri içerisinden yürüyüşle kapı önünde kurulan eylem alanına geldi. İşçiler sık sık "Direne Direne Kazanacağız", "Birlik Mücadele Zafer" sloganları attı.

İşçilere seslenen Petrol-İş Sendikası Aliğa Şube Başkanı Hasan Toptan, "İki gündür rafineri içerisinde süren eylemlerimiz, bugün itibarıyla kapı önünde devam edecek gerekirse Aliğa meydana... İşverene tavrımızı net bir şekilde ilettik, tek bir arkadaşımız dahi pazarlık konusu değildir. Müzakere

masasına gelmek isterlerse masa burada" dedi.

Sabah vardiyasından çıkan Star rafinerisi işçileri, Gebze şubeye bağlı Ravago ve Enplast işçileri de "Yaşasın İş, Ekmek, Özgürlük Mücadelemiz" pankartlarıyla Tüpraş işçilerine desteğe geldi.

Türkiye'de en zengin yüzde 10 tüm gelirin yüzde 54,5'ini alıyor

HABER MERKEZİ- Oxfam Davos'ta gerçekleşecek olan Dünya Ekonomik Forumu için özel bir rapor yayınladı.

"Acıdan Kâr Etmek" ismini taşıyan rapor pandemi sırasında her 30 saatte bir yeni milyarderin (toplamda 573 kişi) ortaya çıktığını, buna karşılık her 33 saatte bir milyon kişi olmak üzere 263 milyondan fazla insanın aşırı yoksulluğa itildiğini ortaya koyuyor.

Oxfam'ın raporu milyarderlerin servetlerinin COVID-19'un ilk 24 ayında 23 yılın toplamından daha fazla arttığını gün yüzüne çıkartırken, milyarderlerinin toplam servetinin şu anda küresel GSYİH'nin yüzde 13,9'una eşit olduğunu söylüyor.

Dünya gelir adaletsizliğinde daha kötüye giderken Türkiye'nin konumu küresel seyirden çok da farklı değil.

Türkiye'nin gelir dağılımı göstergeleri,

Oxfam'ın raporuyla paralel bir şekilde salgının başladığı 2020'den önceki yıllara göre olumsuz bir şekilde seyrettiği ortaya koysa da 2021'deki ufak bir miktar iyileşme dikkat çekiyor.

Buna rağmen gelir dağılımındaki bozulma son 12 yılın en kötü seviyesine ulaşmış durumda.

TÜİK'in geçtiğimiz günlerde yayınladığı Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın sonuçlarına göre 2021'de Türkiye'de zenginlerin toplam gelirden aldığı pay düşmesine rağmen, "ciddi maddi yoksunluk" oranı geçtiğimiz yıllara aynı durumda:

En yüksek eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 0,8 puan azalarak yüzde 46,7'ye düşerken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay 0,2 puan artarak yüzde 6,1'e yükseldi.

Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 60'ı dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre yoksulluk oranı 2021'de 0,6

puan azalarak yüzde 21,3 olarak gerçekleşti.

Ciddi maddi yoksunluk oranı; 2020'de yüzde 27,4 iken 2021'de 0,2 puan azalarak yüzde 27,2 olarak gerçekleşti. Sürekli yoksulluk oranı da bir önceki yıla göre 0,1 puan artarak yüzde 13,8 oldu."

AB'DE EN ADALETSİZ ÜLKE

Gelir eşitsizliğini ölçme yöntemlerinden biri Gini katsayısı. Gini katsayısı 0 ile 1 arasında bir değer ve katsayı 1'e yaklaştıkça gelir dağılımının bozulduğunu gösterirken, 0'a yaklaştıkça da gelir dağılımının iyileştiğini gösteriyor.

TÜİK'in söz konusu araştırmasının sonuçlarına göre Gini katsayısı bir önceki yıla göre 0,009 puan azalış ile 0,401 olarak tahmin edildi.

Toplumun gelirden en fazla pay alan yüzde 20'sinin elde ettiği gelirin en az pay alan yüzde 20'sinin elde ettiği gelire oranı şeklinde hesaplanan P80/P20 oranı 8,0'dan 7,6'ya, gelirden en fazla pay alan yüzde 10'unun elde ettiği gelirin en az pay alan yüzde 10'unun elde ettiği gelire oranı şeklinde hesaplanan P90/P10 oranı ise 14,6'dan 13,7'ye düştü.

Dünya ülkelerinde gelir dağılımına

bakıldığında ise Gini katsayısının genellikle 0,200 ile 0,500 arasında farklılaştığı görülüyor.

Avrupa Birliği (AB) İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) 14 Mayıs'ta yayınladığı son verilere göre AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında Türkiye, en yüksek Gini katsayısına sahip ülke.

AB'ye üye 27 ülke ortalamasında Gini katsayısı ise 0,30. En iyi ülkeler Slovakya, Slovenya, Çekya, Norveç ve Belçika olarak sıralanırken, Romanya, Letonya, Litvanya Bulgaristan ve Türkiye gelir eşitsizliği en fazla olan ülkeler olarak sıralanıyor.

TÜRKİYE'NİN EN ZENGİNLERİNİN SERVETLERİ

TÜİK verilerini Paris merkezli Inequality Lab'ın yayınladığı Dünya Eşitsizlik Raporu da doğrular nitelikte.

Aralık 2021'de yayınlanan son verilere göre Türkiye'de en zengin yüzde 10 tüm gelirin yüzde 54,5'ini alıyor. En yoksul yüzde 50'ye ise tüm gelirin yalnızca yüzde 12'si kalıyor.

Yine TÜİK verilerine göre 2021'de Türkiye'de yıllık ortalama hanehalkı kullanılabilir geliri yüzde 10,6 artarak 76 bin 733 TL olmuş durumda. Hanehalkı kullanılabilir fert geliri ise sadece 37 bin 400 TL.

İnşaat işçileri Çakır İnşaat önünde direnişte

HABER MERKEZİ- İnşaat İşçileri Sendikası (İnşaat-İş), Elazığ Deprem Evleri şantiyesinde çalışan bir üyelerinin gasp edilen hakları için Ümraniye'de bulunan Çakır İnşaat'ın önünde direnişe başladı.

Sabahın erken saatlerinde şantiyeye gelen sendika üyeleri, "Tüm haklarımızı alana kadar direneceğiz" yazılı pankartı açtı.

Haklarını istediği için darp edilen Ersin Dinç isimli işçi TOKİ deprem evlerinde çalıştığını kaydederek, işlerin yetişmediği iddiasıyla işten çıkarıldığını belirtti. "Haklarımızı isteyince Çakır İnşaatın oradaki yetkilileri beni darp etti" diyen Dinç, üye olduğu sendikayla birlikte bu direni-

şi başlatma kararı aldıklarını kaydetti. İnşaat-İş ise yönetime seslenerek "Çakır İnşaat haklarımızı alana kadar buradan ayrılmayacağız. Her yeri eylem alanına çevireceğiz" dedi

İnşaat işçilerini direnişteki Enerji-Sen üyeleri ziyaret etti. Enerji işçileri yaptıkları konuşmada, sermayenin işçinin karşısında duramayacağını bu direnişlerin gösterdiğini kaydetti. Konuşmalarda, "Biz enerji işçisiyiz, inşaat işçileri gibi önemli bir iş. Sermayenin ki enerji işçileri, inşaat işçileri duracak. Çünkü biz buradan diyoruz işçinin olmadığı yerde sermayenin işçi karşısında duramayacağını tekrar tekrar söylüyor" denildi.

EnerjiSA işçileri Sabancı Holding önünde eylemde

HABER MERKEZİ- Sabancı Holding bünyesindeki EnerjiSA'nın işlettiği Başkent Elektrik'te çalışırken haksız yere işten atılan enerji işçilerinin işe iade talebiyle başlattığı direniş 64. gününde sürüyor.

Direnişlerini bir süredir Ankara'dan İstanbul'daki Sabancı Center kuleleri önüne taşıyan işçiler, bugün de "Direne direne kazanacağız" sloganlarıyla

la Sabancı Kuleleri önüne yürüyüp basın açıklaması yapmak istedi.

Ancak polis Beşiktaş Kaymakamlığı'nın Sabancı Center çevresinde eylem yapılmasını yasaklayan kararını gerekçe göstererek DİSK Enerji Sen Genel Başkanı Süleyman Keskin'i ve direnişteki üç enerji işçisini kalkanlarla çevreledi.

Gazetecilerin görüntü alması engellenirken polis çemberi içinde konuşma yapan Enerji Sen Genel Başkanı Keskin, "Biz bileğimize kelepçe değil iş aletlerimizi istiyoruz. Emekçinin ellerine kelepçe vurulması kabul edilemez. Haksız, hukuksuz, kanunsuzdur bu." diye seslendi.

Faşist Diktatörlüğün Soluklanma Hevesi Olarak Rojava'yı İşgal Planı

Erdoğan geçtiğimiz günlerde “kabine toplantısı”nın ardından yaptığı açıklamada: “Güney sınırlarımız boyunca 30 kilometre derinliğinde güvenli bölgeler oluşturmak için başlattığımız çalışmaların eksik kalan kısımlarıyla ilgili yeni adımları da yakında atmaya başlıyoruz. Ülkemize ve güvenli bölgelerimize sık sık yapılan saldırıların, tacizlerin, tuzakların merkezi konumundaki alanlar harekât önceliğimizin başında yer almaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, istihbaratımız, emniyet güçlerimiz hazırlıklarını tamamlar tamamlamaz bu operasyonlar başlayacaktır” sözleriyle Rojava'ya dönük yeni bir işgal operasyonunun sinyallerini verdi. TC'nin Rojava'daki Kürt ulusal kazanımlarına ve demokratik muhtevaya dönük tehditleri uzunca bir süredir devam ederken Erdoğan'ın son açıklamalarıyla birlikte bu tehditler yeni bir evreye taşınmış oldu. Tel Rifat, Mınbic, Ayn İsa ve Tel Temir'i kapsayacağı söylenen işgal saldırısının salt bu bölgelerle sınırlı kalmayacağı tüm Rojava'ya ve buradaki ulusal kazanımlara dönük tehdit oluşturacağı bir gerçek.

Özellikle Rojava'ya dönük işgal saldırılarında emperyalistler arası çelişkileri kullanarak, tavizler kopararak hareket eden faşist diktatörlük bu kez Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğini “veto etme” kartını kullanmaya başladı. Finlandiya ve İsveç'in sözüm ona “teröre destek veren ülkeler”den olduğunu, bu destek sürdükçe de NATO üyeliklerini kabul etmeyecekleri üzerinden ABD emperyalizmi ile pazarlık sürdüren TC, diğer yandan Rusya'ya dönük yaptırımlara katılmayarak işgale Rusya cephesinden “onay” çıkarmak istiyor. Yanı sıra Rusya'nın Ukrayna ile savaşından kaynaklı Suriye'deki askeri gücünü azalttığı iddiaları da söz konusu işgal saldırısında TC'nin istediği koşullar arasında.

Emperyalizm ile uşaklık temelindeki ilişkisinde TC'nin koşullar uygun olsa da son kertede “onay” olmadan adım atamayacağı bir gerçek. Bu noktada işgal saldırısı sinyallerinin hemen ardından ABD ile Dışişleri Bakanları üzerinden bir görüşme gerçekleştirilse de işgal saldırısına dair ABD emperyalizminin onayını içeren bir görüş ifade edilmedi. Çavuşoğlu işgal saldırı-

larıyla ilgili ABD'den umduğunu bulmasa da F-16'ların Türkiye'ye satışı konusunda Kongreye olumlu görüş bildirildiğini söyleyerek “ağza çalınan bir kaşık bal”dan duyduğu memnuniyeti dile getiriyordu! Tüm bu gelişmeler işgale dönük pazarlıkların ve diplomasi trafiğinin 29-30 Haziran'da Madrid'de yapılacak NATO zirvesine kadar hız kazanacağına işaret ediyor.

TC'NİN BİTMEYEN İŞGAL SALDIRILARI VE KÖPÜRTÜLEN ŞOVENİZM

TC'nin Rojava'ya dönük işgal tehditleri yeni değil. Erdoğan Birleşmiş Milletler (BM) genel kurulunda yaptığı konuşmada Rojava'nın tümünü kap-

sayan işgal planını açıklamış “güvenli bölge” olarak ifade ettiği işgal operasyonlarının esas kapsamını açıkça belirtmişti. Bu açık tehdit, TC'nin Rojava özgülünde hedefinin yeni bir Arap Kemerî* politikası olduğu yorumlarını beraberinde getirmişti. Bilindiği gibi TC Efrin, Girê Spî ve Serêkaniyê'de işgal saldırıları sonrasında ÖSO çetelerinin yanı sıra Sünni Arap kökenli mültecileri bu bölgelere yerleştirerek on binlerce Kürdü mülteci pozisyonuna düşürmüş, demografik yapıyı değiştirmişti. Bu da söz konusu Arap Kemerî politikasının pratikleşeceğine dair yorumları güçlendiren bir etmen.

Bu işgal operasyonu “yedi düvelle” mücadele söylemleriyle faşist diktatörlüğün dış politikadaki bir hamlesi olarak ifade edilse de esas olarak iç politikayı etkileyecek bir muhteva barındırıyor. AKP-MHP faşist bloğu, ekonomik ve siyasi krizin derinleşmesine bağlı olarak yitirdiği kitle desteğini, işgal saldırısı ile köpürtülecek şovenizm eşliğinde yeniden kazanmanın hesaplarıyla hareket ediyor. Bu anla-

mıyla söz konusu tehditlerin ve olası işgal saldırısının çok yönlü kazanma olarak ele alındığını söylemek mümkün. Faşist diktatörlük Kürt ulusal kazanımlarına dönük saldırganlığını tarihsel kodlarından ödün vermeksizin sürdürüyor. Rojava'da gelişen ulusal kazanımları da tümünden yok etme hevesini bu saikle sürdürmeye devam edecektir. Kürt ulusal mücadelesinin varlığı, coğrafya fark etmeksizin TC açısından “bekaa” parantezinde değerlendirilmekte, bu temelde ulusal mücadeleyi boğmaya dönük işgal operasyonları sürdürülmektedir. Nitekim halihazırda Zap ve Avaşin'de sürdürülen işgal operasyonu da yine

bu erekle ele alınmaktadır. Zap ve Avaşin'de devam eden çatışmalar bir ayı aşkın bir süreci geride bırakmasına rağmen TC açısından bir ilerleme kaydedilemediği gibi üst üste ağır kayıplar alınmaktadır. Bu bağlamda Rojava'ya dönük işgal tehditleri Zap-Avaşin'de yaşanan tıkanmayı ve ağır kayıpların kitleler nezdinde daha az görünür olmasına da neden olmuştur.

ENKS'NİN BULANIK SUDA BALIK AVLAMA POLİTİKASI

Tüm bu gelişmeler yaşanırken ENKS'den (Suriye Kürt Ulusal Konseyi) oldukça dikkat çekici bir müdahililik talebi gelişti. Bilindiği gibi ENKS Rojava'da PYD'ye alternatif olarak pozisyon almaya çalışan bir aktör. PYD'ye nazaran zayıf bir güç olsa da bölge gerici devletleri ve emperyalistlerle geliştirdiği ilişkilerle Rojava'da KDP'nin Irak özgülünde gerçekleştirdiği uşaklık rolüne benzer bir biçimde ulusal bir “çözümü” savunmakta. Bu anlamıyla KDP'nin Rojava'daki temsilciliği gibi hareket eden

ENKS, TC'nin işgal tehditleri sonrası Fransa ile Paris'te resmi bir toplantı düzenlediklerini ve sınırdaki Kürt bölgelerine yönelik yeni bir askeri operasyonu önlemek adına Türkiye ile arabuluculuk yapmak için yazılı bir teklif sunduklarını söyledi. Toplantıda ABD, Fransa, Türkiye ve SDG güçleri başta olmak üzere ilgili tüm tarafların iş birliği yapması şartıyla ENKS, müttefikleri (Barış ve Özgürlük Cephesi) ve diğer bileşenlerin bu bölgeleri yönetebileceklerinin dile getirildiği belirtildi. ENKS'nin söz konusu çıkışı şimdilik bir karşılık yaratmasa da emperyalistlerin güdümünde böylesine bir politikanın Rojava'daki ulusal kazanımlar adına daha ciddi bir tehdit olduğunu söylemek mümkün. TC'nin işgal tehditleri ve Rojava'ya dönük askeri saldırıları sürerken ENKS'nin bu çıkışı bulanık suda balık avlamak anlamına geliyor.

ENKS, KDP gibi TC ile ulusal ihanet temelinde ilişkiler geliştirerek Rojava'da uşaklık ilişkisi biçiminde bir durumun yaratılması için uygun bir aparat. Bu anlamıyla emperyalistler nezdinde de böylesine bir politikanın esas tercih olacağını bilmek gerekmektedir. Emperyalizmin egemen ekonomik, siyasi ve kültürel bir sistem olarak günümüzde ulusal sorunları emperyalist zincirin halkası biçiminde burjuva devletler kurarak “çözer.” Bu bağlamda ENKS'nin savunduğu politika, emperyalistlerin ve bölge gerici devletlerin ekonomik, siyasi ve askeri olarak çıkarlarıyla uyumlu bir öze sahiptir.

Rojava halkı DAİŞ, TC ve Suriye rejiminin saldırıları altında ağır bedeller ödeyerek ulusal kazanımlarını korumak adına büyük mücadeleler ve direnişler geliştirmiştir. Halkın bu meşru direnişi tüm hesapları ve ihanetçi politikaları alt üst edecek, ulusal demokratik kazanımlarını savunacak güce sahiptir.

*Arap Kemerî: 24 Haziran 1974 yılında Suriye'de iktidardaki BAAS Partisi'nin başta Cizire bölgesi olmak üzere Rojava'nın büyük bir kısmını -Rojava-Türkiye sınırında 350 kilometre uzunluğunda ve 10-15 kilometre derinliğinde- Araplaştırmak adına giriştiği projedir.

BAŞ EDİLEMİYEN KRİZ GERÇEĞİ VE EMEKÇİLER

20 yıllık AKP hükümetinin ege-menler açısından, TC tarihinin en başarılı hükümetlerinden birisi olduğu ortadadır. Geride kalan 20 yılda tüm olanaklarıyla demokratik mücadeleyi önemli ölçüde bastıran AKP'nin aynı zamanda neo-liberal ekonomi politikalarını en hızlı hayata geçiren hükümet olduğu da açıktır. Bahsi geçen dönemde TC tarihinin en büyük özelleştirmelerini yapan, 4857 Sayılı İş Kanunu ile esnek istihdam biçimlerini yasalaştıran ve hem kamu sektöründe hem de özel sektörde bu istihdam biçimlerini uygulamaya başlayan, SSGSS yasası ile mezarda emeklilik uygulamasını yasalaştıran, yap-ışlet-devret projeleriyle kamu kaynaklarını, yasal düzenlemelerle kamu arazilerini hızla sermayeye peşkeş çeken, sendikal örgütlülükleri parça parça tasfiye eden, özetle yoğun baskı ve tutuklamalarla tüm muhalif kesimleri sindirmeye çalışan ve geniş kitlelerle sınıf mücadelesinin bağı koparma konusunda azımsanmayacak bir başarı da elde eden AKP hükümetinin son dönemde ciddi bir sınav verdiği de ortadadır. Göreli ekonomik istikrar söyleminin altının en fazla boşaldığı bu dönemde, AKP hükümetinin ciddi bir kaynak arayışında olduğu da açıktır.

Son dönemde bu kaynak sıkıntısı nedeniyle Erdoğan'ın daha önce "katil" sözü ile eleştirdiği Suudi Ara-

bistan'la SWAP anlaşması peşinde koştuğu, bu kapsamda da Kaşıkçı Davası'nı ülke içinde kapatması oldukça dikkat çekti. Daha öncesinde benzer bir durumu Birleşik Arap Emirlikleri ile de yaşayan Erdoğan hükümetinin ilkesel (!) bazı politik söylemlerinden vazgeçmesinin arkasında bu ekonomik çıkmaz olduğu açıktır.

Gelirler politikasında neo-liberal ilkelerden asla taviz verilmeyen bu dönemde para politikasının bunun aksine uygulanması, popülist bir siyasal politikanın ötesinde, kriz döneminde enflasyonun sabit gelirli-lerin aleyhinde kullanarak aslında gelirin yeniden paylaşılması amacını da taşımaktadır.

Ekonomik alanda bir ülkenin dış ilişkilerini gösteren ödemeler bilançosunun, dış ticaret performansını ölçen cari işlemler hesabının, bu yıl başı itibarıyla son 4 yılın zirvesi olarak 7,11 milyar dolarla rekor seviyelerde açık vermesi özellikle dış kaynak ihtiyacının boyutunu göstermesi açısından dikkat çekicidir. Dış açık verisinde önemli olan diğer konu da dövizin aşırı değerlendirildiği bu son dönemde yüksek kur politikasının dahi ihracatı istendiği kadar artırmadığı ve dış açığı kapatmak bir yana rekor düzeyde açık verilmesini engelleyemediğidir. Buradan çıkan temel sonuç, enerji başta olmak

üzere birçok sektörde dış kaynak bağımlılığı yaşayan Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu krizin artık yönetilemeyecek derecede kritik bir noktaya geldiğidir.

TCMB'NİN CILIZ HAMELELERİ

Dünya genelinde enflasyonla mücadele kapsamında merkez bankaları faiz artışlarına giderken 2021 yılında faiz indirimleri yapan TCMB, bu sene daha çok politika faizini sabit

tutma şeklinde bir yaklaşım benimsemektedir. Yüksek enflasyona karşı sözde düşük faiz uygulaması ise sadece mevduatlarla sınırlı kalan, yanılısına içeren bir parasal politika enstrümanı olarak tek başına döviz kurunun değerlendirilmesine yol açırken kredi faizlerinin oldukça yüksek seyretmesi, düşük faiz söyleminin aslında gerçek olmadığını göstermektedir. Öte yandan bu yüksek faiz gerçeği, kredi ihtiyacı altında ciddi gelir sıkıntısı yaşayan halkın ödediği bedeli önemli ölçüde artırmaktadır. Yani mevduatlar için düşük, negatif faiz (enflasyon oranının çok altında) uygulanırken kredi faizlerinde böylesi bir düşüklük yaşanmamakta hatta ciddi artışlar gözlemlenmektedir. Uygulamada iki faiz oranı arasındaki makasın açılması ise banka sermayesinin daha da şişmesine neden olmaktadır.

Enflasyonun rekor seviyelerde seyrettiği gerçeğine karşı para politikasının, neo-liberal makro iktisadi anlayışın dışında "irrasyonel" olarak kurulması karşımıza sürekli para arzı yoluyla da artık dizginlenmesinin pek mümkün olmadığı bir ekonomik süreç çıkarmaktadır. Fiyatların neredeyse günlük-haftalık artış gösterdiği bu süreçte sabit gelirli-lerin aynı oranda yoksullaşması kaçınılmaz olmaktadır. Temel gıda, enerji

ve konut sektörü başta olmak üzere yaşanan fiyat artışları, sabit gelirli-lerinin yıl başında aldıkları rekor (!) zamların da erimesine neden olmuştur.

Krizin kendi seyri içerisinde Merkez Bankası rezervlerinin hızla tükenmesi, son yıllardaki en düşük seviyelere düşmüş olması ve süreklileşen SWAP arayışları, durumun aslında bir iflas olduğunu kanıtlamaktadır. Ancak bu iflasın ertelenmesi prensibine dayalı olarak alınan geçici önlemler ve daha sonra bedeli ödenecek anlaşmaların dayandığı "tükürdüğünü yalama" manevraları egemenler cephesindeki panik havasını da yansıtmaktadır.

Panik havasının boyutunu gösteren iki iddia ise dikkat çekicidir. Bunlardan ilki, Merkez Bankası'nın çeşitli işletmeleri arayarak döviz satmalarını talebinde bulunmasıdır. Bu çaresizlik, aslında döviz kurundaki aşırı değerlendirilmenin artık hiçbir şekilde kontrol edilemediğini göstermektedir. Geçtiğimiz haftalarda halka sürekli dolar satma çağrısında bulunan egemenler cephesi döviz kıtlığı nedeniyle artık her yola başvurmaktadır. Öte yandan bankanın en önemli kaynakları arasında yer alan altın rezervlerinin bir kısmının da İngiltere'de satıldığı iddiası panik havasını yansıtan tüm gelişmelerle paraleldir, uyumludur. Bu iddianın doğruluğu konusunda genel bir hemfikirlik olduğunu söylemek mümkün. Merkez Bankası'nın rezervlerinin son iki yıldır önemli ölçüde eridiği artık toplumun tüm kesimleri tarafından duyulan ve bilinen bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. TCMB'nin altın rezervlerinin bir kısmına ev sahipliği yapan İngiltere Merkez Bankası'ndan yabancı bir bankanın, düşük seviyeden altın sattığı iddiası, bu bankanın TCMB olduğu iddiasını akıllara getirmektedir. Kaynak ihtiyacı açısından ciddi açmazda olan TCMB'nin rezerv altınlarını satmış olması ihtimali, krizin boyutunu göstermesi açısından kritik bir gelişmedir.

TURİZM YİNE HEYECANLANDIRIYOR!

Türkiye ekonomisi açısından özelde

Küresel krizin kontrol edilmesi, mevcut ekonomi politikalarıyla ve neo-liberal yaklaşımla elbette ki çözülemeyecektir. Bu kaotik durumun ortasında dünya genelinde emekçilerin ödeyeceği bedelin de artacağı açıktır. Ülkemizde de görüldüğü gibi geniş emekçi kesimlerin toplam gelirden aldıkları pay hızla erimekte, alım güçleri görülmedik oranda düşmektedir.

bir diğer sıkıntı da önemli bir gelir kaynağı olan turizm sektörünün reel durumu ve beklentilerde ortaya çıkan karamsarlıktır. Yukarıda bahsettiğimiz gibi ödemeler bilançosunda ortaya çıkan rekor açığın kapatılması açısından döviz girdisi stratejik bir yerde durmaktadır. Dış açığın büyümesi Merkez Bankası rezervlerinin hızla erimesine ve dış kaynak ihtiyacının artmasına neden olmaktadır. Bu ihtiyaç geçtiğimiz yıllarda, SWAP anlaşmaları dışında turizm sektörü

şandığının itirafı olduğu açıktır.

DÜNYA ÇAPINDA TEDARİK ZİNCİRİ KRİZİ

Türkiye ekonomisinin yaşadığı sıkıntılı süreç, dünya genelinde de fazlasıyla kendisini hissettirmektedir. Global düzeyde enflasyonun önemli bir sorun olarak kendisini hissettirmesi, ABD'de yüksek enflasyona karşı Amerika Merkez Bankası olan FED'in faiz artışları aracılığıyla sıkı para politikası önlemlerini uygulamaya başlaması, endişenin de yayıl-

buğday ihracatçısı konumunda olan Ukrayna'nın işgal edilmesi, diğer ihracatçı ülke olan Rusya ile Batı arasında da gerilim yaşanması, buğday fiyatların da tıpkı enerji sektöründe olduğu gibi rekor düzeyde artış göstermesine neden oldu. Mali oynaklığa ek olarak tüm dünyada ciddi bir kıtlık tehlikesi korkusu yaşatan bu gelişmeler, yukarıda bahsetmeye çalıştığımız endişenin boyutunu göstermektedir.

aracılığıyla karşılanıyordu. Ancak Covid-19 salgını ve sonrasında yaşanan ekonomik dalgalanmaya ek olarak Rusya'nın Ukrayna işgali ile turizm sektörü açısından da senaryonun değişmesi kaçınılmaz oldu.

2021 yılında 4,5 milyonun üzerinde bir sayıyla Türkiye'ye en çok turist gönderen ülke olan Rusya'dan beklentilerini karşılamakta zorlanan Türkiye'nin, sektörün geleceğinden çok döviz kaynağı açısından sorun yaşayacağını söyleyebiliriz. Burjuva-feodal medya ise Rusya cephesindeki her gelişmeyi büyük bir umutla servis ederek beklentiyi yükseltmeye çalışmaktadır. Son dönemde Rusya'nın kendi halkına rubleye yönelme tavsiyesinde bulunmasını Rus turist geleceği iyimserliğiyle değerlendiren yaklaşımın arkasında, aslında ciddi bir mali açmazın ya-

masına neden olmaktadır. Bu karar, dünya genelinde doların değer kazanmasını ve para birimleri değer kaybeden ülkelerin ithalat yapmakta zorlanmalarını beraberinde getirmektedir.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonucunda NATO ile yaşadığı gerilim, Rusya'nın doğal gaz ihracatını kısıtlamasına neden olmuştu. Geçtiğimiz haftalarda doğal gaz arzında yaşanan sıkıntı ile doğal gaz fiyatlarında ve domino etkisi ile enerji sektöründeki diğer fiyatlarda da önemli artışlar yaşandı. Çok boyutlu bir krizin ortasında reel sektör açısından stratejik bir yerde duran enerji sektöründe yaşanan bu darboğaz kolay kolay geçecek gibi görünmüyor.

Son süreçte Hindistan'ın buğday ihracatına yasak getirmesi ve önemli

ülkede, temel gıda maddelerine ve enerjiye ulaşmak giderek zorlaşmakta. Yüzde 30 enflasyonla ve fiyat artışlarıyla başa çıkamayan halkın özellikle elektrik kesintileriyle zorlu günler geçirdiği görülüyor. Krizin tavan yapması ile birlikte mart ayının son günlerinden bu yana artan protestolara karşılık ordunun göreve çağrılması ve halka ateş etme emri verilmesi de ayrıca dikkat çeken gelişmeler oldu.

Ülke genelinde yaşanan kıtlık, sadece gösterilerde değil; gıda ve yakıt kuyruklarında dahi insanların öldüğü bir tabloyu karşımıza çıkarmış durumda. Ülkenin ekonomik kırılganlığı ise küresel düzeyde emperyalist güçler arasında gerilimlere de neden olmaktadır. Örneğin, Sri Lanka'nın Çin'e olan borçlarının yeniden yapılandırılması talebi Çin hükümeti tarafından muallakta bırakıldı. Bu gelişmenin arkasında ise Çin'in yayılma planlarının olduğu iddiaları öne sürülmektedir. Öte yandan Hindistan ve Dünya Bankası ülkeye kredi vermeyi kabul ederek adeta ellerini ovuşturmaktadır.

Dünya genelinde yaşanan ağır krizin derinleşmesi, tüm bu gelişmelerden de anlaşılacağı üzere kaçınılmaz görünüyor. Küresel krizin kontrol edilmesi, mevcut ekonomi politikalarıyla ve neo-liberal yaklaşımla elbette ki çözülemeyecektir. Bu kaotik durumun ortasında dünya genelinde emekçilerin ödeyeceği bedelin de artacağı açıktır. Ülkemizde de görüldüğü gibi geniş emekçi kesimlerin toplam gelirden aldıkları pay hızla erimekte, alım güçleri görülmedik oranda düşmektedir. Her bir ülkenin özgün koşullarına bağlı olarak bu durumun emekçiler cephesinde kimi tepkilere dönüşmesi kaçınılmaz görünüyor.

Emeğin siyasal bilinci ve örgütlülük düzeyi, bu her bir gelişmenin gelecekteki rotasını da belirleyecektir. Egemenler özellikle ülkemizde her şeye rağmen bu düzeydeki bir sömürü ve yoksulluğu yönetebilmekte ve tepkileri baskılayabilmektedir. Bunu, egemenlerin başarısından ziyade emeğin örgütsüzlüğüne ve siyasal bilinç düzeyindeki geriliğe bağlamak yerinde olacaktır. Bu bilinç ve örgütlülüğü artırmak, kitle çalışmalarını yoğunlaştırmak günümüzün yakıcı ihtiyacını oluşturmaktadır. Zira bu, kitle hareketlerini inşa etmenin de ona hazırlanmanın da temel kuralıdır.

Bu korkuyu derinleştiren diğer bir gelişme ise Çin'in Covid-19 salgını kapsamında "sıfır vaka" politikası ile hayata geçirdiği karantina önlemleri sonucunda tedarik zincirinde yaşanan ciddi aksamadır. Karantina önlemleri sonucu Şanghay limanına yaklaşmak isteyen gemilerin oluşturduğu sıra, rekor düzeylere ulaşmakta ve küresel düzeyde önemli aksamaları tetiklemektedir.

Birbiri üzerine eklenerek yaşanan krizin etkisini daha da artıran bu gelişmeler, özellikle ekonomik kırılganlıklarıyla dikkat çeken ülkelerde tsunamiye yol açmaktadır. Geçtiğimiz günlerde Sri Lanka özgülünde krizin yarattığı tahribat halkın ödediği faturanın giderek artmasına sebebiyet verdi. Tarihinde ilk kez vadesi gelen 78 milyon dolarlık borcunu ödeyemeyen ve temerrüde düşen

KİTLE ÇİZGİMİZ PROLETAR DEVİRİMİN ANA GÖREVLERİNİ ÖC

Kitlelerden öğrenmeyi reddetmeyelim; çünkü, dedik bu sadece kitlelere dönük çalışma zorunluluğunun ya da sorumluluğunun bir yöntemi değil, bununla beraber dogmatizme ve her türden oportünizme karşı mücadelenin de yöntemidir. Proleter devrimci savaşın, daha açık ifadeyle proletaryanın iktidarı için savaşın da olmazsa olmazı olarak kitlelerden kitlelere yöntemi en zengin deneyim kaynağıdır, en zengin deneyim kaynağı olmakla o en doğru ve devrimci bilginin de kaynağıdır.

MARKS'TAN MAO'YA GELİŞEN SİYASET TEORİSİ

Komünist partisinin devrimdeki rolü üzerine yaptığımız değerlendirmelerin, savunduğumuz görüşlerin sağlam bir nesnel zemine dayandığını daha önce açıklamıştık. **Kugelmann'a yazdığı mektupta kendisine ait yeni fikrin** sınıfların ve sınıf mücadelesinin varlığı fikri değil; ama sınıf mücadelesinin zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne götürdüğü ve bu diktatörlüğün bütün sınıfların ortadan kalmasına ve sınıfsız topluma geçişe temel oluşturduğu fikri olduğunu açıklarken proletarya partisinin zorunlu zaferini temellendirdiğini de açıklamış oluyordu. Sınıflı toplumu, kapitalizmi diyalektik materyalizm ile analiz eden Marks geleceği belirleyen ana çizgileri, toplumsal hareketin kanunlarını saptadıktan sonra tüm benliğiyle hiç şüphesiz ve tereddütsüz daha iyi bir gelecek için proletaryanın görevlerini açıklamaya, "kendisi için sınıf" haline gelmekte olan sınıfa önderlik etmeye başlamıştır. Kitlelerden kitlelere yönteminin Marksizmde temel yöntem olduğunu daha başlangıçta Marks öğretmektedir. Bu formülasyonu yapmakla Mao Zedung Marksizmin yöntemini özetlemiştir.

Lenin Marks için şöyle yazmıştı. O "insan toplumunun gelişme yasalarını incelediğinden ve kapitalizmden komünizme doğru gelişmenin kaçınılmazlığını gördüğünden; ama öncelikle de bu kapitalist toplumun en özenli, en esaslı ve en derin incelenmesi ve o dönemdeki bilimlerin tüm sonuçlarına tümüyle vakıf olma temelinde bu kanıtı ortaya koyduğundan, öğretisini kapitalizm koşullarında elde edilmiş bulunan insan bilgisinin sağlam temellerine dayandırıyor. İnsan toplumunun yarattığı her şey Marks tarafından eleştirel olarak işlendi; o hiçbir noktayı gözden kaçırmadı. İnsan düşüncesinin yarattığı her şey, onun tarafından işlendi, eleştiriye **tabii** tutuldu ve işçi hareketinde denendi ve o, bakış açısı burjuva toplumunu aşmayan ya da burjuva önyargılara bağlı olan insanla-

rın çıkaramayacağı o sonucu çıkardı."

"İnsan düşüncesinin yarattığı her şeyin işlenmesi, eleştirilmesi ve işçi hareketinde denenmesi" kitlelerden kitlelere siyasetinin başka bir biçimde ifade edilmesidir. Dolayısıyla bugün biz Marksizmi doğuran ve geliştiren yöntemi, kitleleri onların içinde, onlarla birlikte işçi sınıfının nihai sonuna kadar, bu sınıfın çıkarları doğrultusunda ilerletmek için uygulanmış devrimci yöntemi uygulamayı savunuyoruz.

Dogmatizm ve sekterizm eleştirilerinin esas olarak Marksizm-Leninizm-Maoizm'in ilkelerine karşı ve onun "dogma"larına karşı gündeme geldiği gerçeği bu bakımdan dikkat çekicidir. Nedir "dogma" niteliğinde olan: sınıf mücadelesinin işçi sınıfının nihai sonuna, yani sınıfların ortadan kalkacağı zamana kadar uzlaşmaz bir çizgide süreceği... Peki sekterlik? Sınıflar arasında köprüler kurma çabasına, burjuvazi ile proletarya arasındaki keskin uçurumu giderme eğilimine, işçi sınıfını burjuvazinin bir aparatına dönüştürme tutumuna veya onu burjuvazi için bir sınıf olduğu sürece desteklemeye karşı amansız mücadeleler...

Bilindiği üzere Proletarya Partisi "güç olmak için ittifak" arayışlarının nihayet bir "cephe" iddiasıyla "tamamlanmasına" karşı kendi içinde yaşadığı geçici bir krize rağmen net bir tavır geliştirdiğinde, bu cepheyi "devrimsiz devrim" iddiası bakımından ve çağımızda işçi sınıfının devrimlere zorunlu önderliğini reddetmesinden ötürü mahkûm etmişti. Kitlelerin eylemi olarak devrimi bir sınıfın başka bir sınıf veya sınıfları alt etmesi olarak kavramamız bir dogma ve bunun için olmazsa olmaz proleter önderlikli ezilen sınıf ittifaklarının yerine kendi "güçlenme" projesinin konmasına onay vermeyip eleştirmemiz bir sekter tutum olarak değerlendirilmeye devam etti.

Buradaki temel sorun yukarıda Marks'ın karakteri olarak anlattığımız proleter sınıf bakış açısının karartılmasıdır. Onun defalarca yaptığı gibi sınıfın bilincini karartan, geriletken bir tutuma onay verilmedi. Bu tavır devrimleri sonuna kadar götürme özelliğini yitirmiş ulusal burjuvazinin kısmen ilerici ve yer yer devrimci eğilimlerinden etkilenerek ama daha çok da buradaki kitlesellik karşısında acizleşerek sınıfı bir aparata dönüştürmeye karşı tavrıdır. Kemalist Devrimi milli burjuvazinin devrimi olarak tanımlayanlara karşı İbrahim'in çağımızda proletaryanın önder olmadığı bir devrimin başarıya ulaşamayacağı tezini koymasındaki tutum da buna benzerdir. Şafak reviz-

yonistlerinin tuttuğu yol Şefik Hüsnülerin tuttuğu yoldur aslında: Komünist partisinin, dolayısıyla proletaryanın görevini Kemalizme, dolayısıyla milli burjuvaziye yüklemek, böylece kendi "komünist partisi sorumluluğunu" inkâr etmek. Günümüzde de "cephe" adı altında ulusal burjuva hareketin denetiminde "proletaryanın devrimdeki sorumluluğu ve önderlik görevi" anlayışı rahatlıkla terk edilmektedir! Bunun salt ilgili grupların bir tercihi olmadığını söyleyelim; bu aynı zamanda kitlelere yönelik tam ve açık bir oportünist propagandadır. Proletaryanın tarihsel görevinin reddini içeren politikalar onun kendisi için sınıf olma sürecine burjuva yönden yapılmış bir saldırıdır.

Kitlelerden kitlelere perspektifinin bize öğrettiği ise bunun tam tersini propaganda etmek gerektiğidir. Proletaryanın çıkarları açısından tanımlanmış **demokratik halk devriminin** çağımızda esas olarak burjuvaziye karşı ve sosyalizme doğru bir devrim olduğunu kavramayan, emperyalizme ve feodal kalınlara karşı ilerici özellikler gösteren, milli zulme karşı koyan, hatta savaşan milli burjuvazinin demokratik devrim sorumluluğunu taşımasını uman ve bu nedenle onun önderliğine taviz veren, bunu da "esneklik", "günün şartları gereği" diye açıklayan oportünizme karşı kitleleri, sonuna kadar devrimci proletaryanın çıkarları açısından örgütlemekten vazgeçilemez...

MARKS'IN BİLİMSEL YÖNTEMİ VE SINIF TAVRİ

Marks'ın da yöntemi olmakla kitlelerden kitlelere yöntemi ondaki uzlaşmazlığın, keskinliğin, işçi sınıfı ile birleşmek üzere rakiplerine karşı cesaretle saldırmanın, kopuşları ve ayrılmaları göze almanın, titiz bir çabayla eleştirmenin kaynağıdır. Çünkü Marks her tartışmasında, çeşitli birlikler içindeki her tutumunda nihayet kitlelerin, özel olarak vurgularsak işçi sınıfının zorunlu zaferinin yolunu döşedi. Rakiplerini tam da bu yola koydukları engeller dolayısıyla karşısına aldı. Onlara karşı "sekter" olmasının nedeni onların işçi sınıfının kendisi için sınıf haline gelmesine karşı tavırlar almalarıydı. Burjuvazinin çıkarları doğrultusunda davranmalarıydı. İşçi sınıfının yürüyüşünü, yolunu, nihai zaferini görmezden gelmeleri idi. Kendi ifadesiyle "Kapitalizmin can düşmanı" olan Marks burjuva anlayışlarla hareket arasına kesin çizgiler çekmek gerektiğini, bunun işçi sınıfının zaferi için zorunluluk olduğunu savundu ve uyguladı. "Sekter" tanımının onun özgülünde hiçbir gerçekliği olmamıştır. Çünkü o işçi sınıfının ve onun önderli-

ğindeki genel mücadelenin çıkarlarını temel almıştır; daha başka ifade etmek gerekirse toplumsal gelişmenin ve sınıf mücadelesinin proletaryanın sınıf çıkarları doğrultusunda ilerlemesi onun taktiklerinin, politikalarının, tavırlarının temel unsuru oldu. Devrimci yöndeki gerçeklikle uyumlu bir tavrın subjektif, dolayısıyla sekter olmayacağı; ama gerçekliğe kendi dar çıkarları doğrultusunda yaklaşmanın "sekter" olacağı açıktır. Özel olarak şunu vurgulamak gerekebilir: proletaryanın çıkarları onun "dar sınıf çıkarları" olarak tanımlanamaz. Çünkü proletarya ezilen son sınıftır; kurtuluşu insanlığın sınıflardan, dolayısıyla ekonomik koşullardan kaynaklanan bölünmelerden kurtulmasıdır. Onda

somutlaşan ideolojinin aynı zamanda bilimsel bir ideoloji olmasının nedeni de budur.

Bugün de meselemiz aynıdır. Marksizm-Leninizm-Maoizm tam olarak bu nedenle sürekli ve yoğun saldırı altındadır ve gene bu nedenle rakiplerine karşı ilkesel düzeyde uzlaşmazdır. Sekter ve dogmatizm eleştirilerinin genel olarak bu tavra dönük olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Kuşkusuz bütün eleştirilerin aynı içerikte olduğunu iddia edemeyiz. Bu kendimizi hatasız görmek olur ki bunun doğru olmadığını biliyoruz. Buna rağmen Proletarya Partisinin çizgisine dönük "eleştirilerin" bu içerikte olduğunu söylemek kesinlikle doğrudur...

Bu saldırıların yoğun olmakla birlikte etkin olduğunu kabul etmeliyiz. Bu saldırıların etkin olmasının nedeni komünist hareketin kitlelerden kitlelere siyasetindeki başarısızlığıyla açıklanabilir sadece. Marksizmin krizine dair söylenenler bir tarafa Marksizmin somut koşulların somut tahlili olarak, kitlelerden kitlelere siyasetine uygun üretilmesi sorumluluğunda ciddi de-

PROLETARYANIN SAVAŞ ÇİZGİSİDİR

ÖĞRENELİM VE YERİNE GETİRELİM

recede gerilikler yaşadığımız bir gerçektir. Bunun bilimin kendisinde bir kriz değil; ama bilimin uygulanmasında bir kriz olarak açıklanmasında esas olarak bir yanlış yoktur.

Bu kriz proletaryanın stratejisi ve taktiğinin zorunlu olarak bir bütünlük halinde gelişmesi gerektiği doğrusuna dayanır. Eğer stratejiyi bütünlüklü kavrayamıyorsak, süreçleri bütün dinamikleriyle incelemiyorsak taktiklerimizin nihai sonuçlara hizmet etmesini beklemek yanlış olur. Nasıl ki proletaryanın zorunlu önderliğini güç problemlerinden hareketle koşulların devrim için henüz "zayıf" olduğu gerekçesiyle komünist olmayan anlayışlara, hareketlere bırakmak ya da kendiliğinden kitle hareketlerinin

statikleri içinde değil, dinamikleri içinde, yani durgun bir durumda değil, (yasaları her sınıf ekonomik varlık koşullarından doğan) hareket içinde gözlemlenir. Yine, hareket yalnızca geçmiş açısından değil, aynı zamanda gelecek açısından da -ve bu da yalnızca yavaş değişimleri gören 'evrimcilerin' sığ görüşleri açısından değil, aksine diyalektik olarak böylesi büyük gelişmelerde yirmi yıl bir günden fazla değildir, diye yazıyor Marks Engels'e; ama bununla birlikte 'yirmi yılı kendi içinde kapsayan günler gelebilir- gözlemlenir. Proletaryanın taktiği, gelişmenin her aşamasında, her anında, bir yandan bunu politik durgunluk ya da salyangoz gibi ilerleyen sözüm ona 'barışçıl' gelişme aşamasında ileri sınıfının bilincinin, gücünün ve mücadele yeteneğinin gelişmesi amacıyla kullanarak ve diğer taraftan bu kullanma çalışmasını söz konusu sınıfın hareketinin nihai hedef ve onu yirmi yılı kapsayan büyük günlerde büyük görevleri pratik olarak çözebilecek duruma getirme doğrultusunda yürüterek, insanlık tarihinin bu nesnel kaçınılmaz diyalektiğini göz önünde bulundurmalıdır."

Kapitalist ülkelerde devrimci durum aşaması, bu aşamaya varılıncaya kadar devrimci hazırlık çalışmalarıyla birlikte düşünülür. Devrimci hazırlık için bu dönemde etkin bir "barışçıl" mücadele süreci yaşanır. Neden "sözüm ona barışçıl"? Çünkü Lenin de tam bir Marksist olarak proletaryanın iktidar için mücadelesini hiçbir zaman özde "barışçıl" kavramaz. Barışçıl denen mücadele sürecinin sıkı ve ölümcül bir savaşa doğru olduğundan emindir.

Kapitalist olmayıp emperyalizmin tahakkümü altında, feodal kalıntıların da temizlenmesi aşamasında olan ülkelerde de yöntem aynen geçerlidir ve yöntemin öğrettiği ilk şey bu ülkelerde devrimci durumun varlığıdır: Devrimci durum kitlelerin yirmi yılı kapsayan günleri her an yaşayabilir olmasını da içerir. Bugünler sıklıkla gündeme gelir ya da bu ülkeler bugünlerin gelme şartlarını sürekli barındırır. İsyanların, kitlelerin kendiliğinden gelme büyük hareketlerinin yarı sömürge ve yarı feodal ülkelerde neredeyse sürekli görülmesi de bundandır. Elbette her ülke için tamamen aynı biçimlerde gerçekleşen büyük hareketlerden söz edemeyiz; bununla birlikte kitleler eskisi gibi yönetilmeye hemen hemen hiçbir zaman yatkın değildirler. Son on yılın kısa bir incelemesini yapsak bu gerçekliği apaçık görürüz. En son Sri Lanka'da yaşananlar; ama ondan önce Sudan, Lübnan, Ukrayna, Yemen, Haiti, Hindistan, Şili, Peru ve Türkiye gibi ülkelerde yaşananlar kısaca hatırlana-

bilir. Bu olgular geçici değildir ve emperyalist kapitalist sistemin derinleşen krizini en derinden ve yoğun yaşamak zorunda olan bu ülkelerin daha büyük talan ve yoksullaşma yaşayacakları da ileri sürülebilir. Bu görece olağandışı yeni süreç, emperyalist kapitalist sistemin en nihayetinde "rezerv para"da somutlaşan kriziyle şekillenen yeni süreç önümüze "yirmi yılı içeren günleri" getirmeye devam edecek. Lenin'in Marks'ın yöntemi olarak tarif ettiği, kendi incelemelerinin de temel yöntemi olan yöntemi bizim Mao'dan öğrenerek kavramlaştırdığımız kitlelerden kitlelere siyasetiyle birlikte somutlaştırmamız halinde bugünleri doğru proleter taktiklerle karşılamamız tamamen mümkündür. Bunun için içinde olduğumuz devrim aşamasını, bu devrimin dost ve düşman sınıflarını, devrime önderlik edecek yegane sınıfı ve zorunlu ittifak güçlerini ve hiç şüphesiz doğru mücadele biçimlerini ve araçlarını en doğru biçimde kavramak gerekir. Kavramak bunları öğrenmekle başlar, ama asla orada bitmez. Kitlelerin koşulları, koşullar hakkındaki fikirleri ve koşullara karşı eğilimleri öğrendiklerimizin biçimlenmesinde ve gerçekleşmesinde belirleyici yerde durmaktadır.

Marks kendi dönemindeki her kitlesel çalışmaya, harekete büyük ilgi göstermiş, olağanüstü değer verdiği ve hiç kuşkusuz çok da sevdiği teorik çalışmalarına ara vermek pahasına bu ilgiyi göstermekten yüksünmemiş bir eylemciydi. Sadece yaşadığı yerdeki ve çevre ülkelerdeki gelişmelere değil, başka kıtalardaki gelişmeleri de öğrendiğince zamanında takip etmek için çabalamış ve hemen her bilgilenmede proletaryanın taktiklerinin ana görevine uygun doğru politikalar sunmayı ihmal etmemiştir. O kitlelerin kendiliğinden hareketinin açmazının nihayet bütünlüklü olmamasında, en ileri sınıf olan proletaryanın nihai zaferine koşullanmamasında, burjuvaziye karşı yer yer sınıf tavrı içerse de proletarya diktatörlüğü için yeterli donanıma sahip olmadığından burjuva yönlendirmelere açık olmasında olduğunu biliyordu. Siyasete büyük ilgisinin temeli buydu.

YOLU BULMAK İÇİN ÖĞREN

Bugün kitlelerin kendiliğinden hareketinin esas olarak başarısız olduğuna ya da bu hareketlere yaslanan kimi devrimci demokratik, hatta kendine komünist de diyen akımların proletaryanın taktiklerinin ana görevlerine hazırlıklı olmamalarından doğan sonuçlara bakarak umudunu yitirmek bir küçük burjuva duygusudur. Bu duygunun yol açtığı belirsizlikler her türden

oportünizme etkinlik kazandırmaktadır. Oportünizmin somutlaştığı yerler ve özellikler artık hiçbirimizin yabancı olmamalıdır. Kendi iradesini güçlü olana bırakan, proletaryanın önderlik görevini bir biçimde reddeden veya zayıflatan, proletaryanın taktiklerini ana görevlerden ayırarak, böylece onları olabildiğine genel ve belirsiz kılarak yön bulmaya çalışan ama tam da bu nedenle yönünü şaşırıp oportünizmi tanımak zor olmasa gerek. Bunlar ısrarla "kendi politikalarında" birleşmeye çağırıyorlar, bu çağrılarını "dogmatizm ve sekterizm" eleştirileriyle süslüyorlar, "birlik" kavramının yüce değerini küçük amaçlarına, çoğunlukla da içi boşalmış "sınırlı eylemlerine" malzeme ediyorlar. Burada sadece dışımızdaki oportünizmden söz etmediğimizi hatırlatalım. Genel bir eğilim olarak yanlış dışında arayan, bulan ve mahkûm eden yaklaşımı kendimizde tekrarlamak hatasına karşı uyanık olalım. Dışımızdaki oportünizmi de hedeflemekle beraber konumuzun esas olarak onlar olmadığı açık olmalıdır. Özeleştiriye esas almadıkça onlara karşı başarılı olamayacağımız da açık olmalıdır. Esas olarak kitlelerden kitlelere siyasetine mesafemizden doğan kendimizdeki oportünizmden bahsediyoruz. Dogmatizm ve sekterizm eleştirilerinin karşılık bulduğu yerler dışımızdaki oportünizmin gördüklerini iddia ettikleri değildir. Kendimizdeki olumsuzlukları biz kendi siyasetimizi kendi yöntemimizle analiz ederek keşfedebiliriz.

Buna karşı Marks'ın, Lenin'in, Mao'nun; ama özellikle de İbo'nun çizgisini kitlelere taşımakla başarılı olunabilir. Demokratik Halk Devriminin özneleri ile birleşmek tüm birliklerin en yücesidir; tüm başka birlikler de ancak bu büyük birliğe hizmet ediyorsa değerlidir. Siyasetimiz tüm birlikleri, birlik eğilimlerini bu büyük birliğin bakış açısından değerlendirmek ve bu birliğin şartlarını barındırdığı ölçüde geliştirmektir. Kitlelerden kitlelere siyasetinin bunu içerdiğini, bunu öğrettiğini dolayısıyla bakış açımızı, hareketlerimizi, politikalarımızı, çalışmalarımızı temel olarak bu siyasetle elden geçirmeliyiz. En devrimci, en ileri tavır; en göze batan, en keskin, öne çıkan vs. tavır değildir; en devrimci tavır kitlelerin büyük devrimci birliğine hizmet eden, proletaryanın taktiklerinin ana görevlerini yerine getirmeye içeren, kitlelerde biriken bilgiyi öğrenen tavrıdır. Kitleler tarafından eğitilmek istemeyen, proletaryanın tüm tarihsel bilgisine karşı ilgisiz; ama "radikal" ve gösterişli olan tavırların devrime hizmet etme özelliğinin zayıf olduğunu bilelim...

olası ama geçici zaferlerine, başarılarına büyük umutlar bağlamak yanlışsa nihai amaçları ihmal eden her türden taktik de sonuçta yanlıştır. Komünist bakış açısı bu noktada tüm küçük burjuva oportünizminden ayrılır. O "bilimi uygulayamama" problemine yoğunlaşmayı ve kitlelere ait olan devrimin somut koşullarından öğrenerek problemleri çözmeyi benimser. Marks'ın proletaryanın taktiğinin ana görevine hangi yöntemle ve ne derecede yoğun ilgi gösterdiğini Lenin şu sözlerle açıklamıştı:

"Proletaryanın taktiğinin ana görevini Marks, kendi materyalist diyalektik dünya görüşünün tüm öncülleri ile tam bir uyum içinde belirledi. Yalnızca, genelde karşılıklı ilişkilerin bütünü ve özelde söz konusu toplumun tüm sınıfları arasındaki ilişkilerin nesnel olarak gözlemlenmesi ve bundan ötürü de bu toplumun nesnel gelişme aşamasının ve bu toplumla diğer toplumlar arasındaki karşılıklı ilişkilerin gözlemlenmesi, ileri sınıfın doğru bir taktiğine temel olarak hizmet edebilir. Burada tüm sınıflar ve tüm ülkeler

YASALAŞTIRILMIŞ YASAL HAK: KÜRTAJ

Kadınlar yaşamları boyunca erkek egemen düzenin tezahürü ile karşılaşmaktadır. Kadın bedeni ve kimliği baskı altına alınmakta ve kadının kendi bedeni hakkında bile söz sahibi olamayacağı bir duruma gelmesi dayatılmaktadır. Devlet ve onun ideolojisinin tahakkümü altında olan toplumsal yapı her alanda kadını kendi sistematik kalıpları içerisinde öğütmeye çalışmaktadır.

Kadınların dünden bugüne erkek egemen devlete karşı kazandığı haklar yasalarda tanınmaktadır ancak bu sefer de “yasal” gerekçelerle bu haklar gasp edilmektedir. Bu haklardan bir tanesi de kürtaj hakkıdır.

Kürtaj, kadınların yaşamında var olmaya başladığından beri kullanım amacı sürekli farklılaşmış, hâkim sınıfların elinde bir cezalandırma aracına dönüşmüştür. Nazi döneminde doruk noktaya ulaşan öjenik kürtajla “üst insan” yaratma politikaları, tecavüz sonucu oluşan gebeliğin sonlandırılmasının mahkeme kararına bağlanması, kürtajın eş ve ebeveyn iznine tâbi olunması, süre sınırının bulunması gibi birçok saldırıyla baskı altında tutulmaya çalışılmıştır.

Türkiye’de kürtaj yasağı 1983 yılında yürürlüğe giren 2827 No’lu Nüfus Planlaması Yasası’yla kaldırıldı. Yasaya göre kadınlar 10 haftaya kadar olan gebelikleri isteğe bağlı olarak sonlandırabiliyor. Kürtaj yaptıracak kadın evliyse eşinin, 18 yaşının altında ise ebeveyn onayı gerekiyor. Ayrıca boşandıktan sonraki altı ay içindeki gebeliklerde de kürtaj için kadının eski eşinden izin alma zorunluluğu var. Yani kürtaj bir hak olarak tanımlansa da kadınlar bu hakka ulaşabilmek için yine birinden izin istemek zorunda bırakılıyor. Evli olmayan kadınların hamilelik süreçlerinde de GEBLİZ (gebe, bebek, lohusa izleme sistemi) denen sistemle kadın hamilelik bilgisini paylaşmasa, doğurup doğurmama kararı vermese bile sağlık çalışanları ev ziyaretine süreci incelemeye geliyor. Bu uygulama sonucunda da kadının evli olmadan hamile kalma durumu aile içinde daha fazla baskı altına alınmasına sebep oluyor. Sağlık Bakanlığının “mahremiyet butonu” denen uygulamayla

bu tarz risklerin önüne geçilebileceğini söylemesine rağmen bu uygulama ne sağlık çalışanları ne de kadınlar tarafından biliniyor. Ayrıca kürtaj süresi tecavüz gibi durumlarda 24 haftayken 20 haftaya düşürülmüştü. Tecavüze uğrayan bir kadın kürtaj yapmak istediğinde de önüne devletin yasakları çıkmaktadır. Örneğin Nevin Yıldırım tecavüzcüsünü öldürdüğünde 3,5 aylık hamile olduğu ortaya çıkmıştı. Ancak yasal süreyi geçtiği için kürtaj yapılmasına izin verilmedi. Hatta dönemin Sağlık Bakanı Recep Akdağ tecavüz sonucu hamile kalan kadınlara “Siz doğurun biz bakarız” söylemlerini kullanarak tecavüzcüle-

ri cesaretlendirip kadınların varlığını hiçe saymıştı. Daha birçok olayda da tecavüze uğrayan kadınların yasal sürenin geçtiği gerekçesiyle kürtaj hakkı engellenmiştir.

2012 yılında Başbakan Erdoğan’ın “Sezaryen ve kürtaja karşıyım. Bunu söylediğimde bana karşı çıkan basın mensupları, yatıyorsunuz kalkıyorsunuz Uludere diyorsunuz! Ben de diyorum ki, her kürtaj bir Uludere’dir!” açıklamalarının ardından kürtajın yasaklanabileceği ya da yasaklanmasa bile bu hakka erişimin zorlaşabileceği gündeme gelmişti. Devletin bu söylemlerine karşı Türkiye’de 2012 yılında kürtajın yasaklanabileceği ihtimali üzerine ve tecavüzlerde kürtaj süresinin kaldırılması için kadınlar sokakları doldurmuştu. Bu eylemlerden ürken erkek egemen devlet geri adım atmıştı ancak yasalarda değişiklik yapmayı birtakım gerekçelerle kürtajı sınırlandıracak adımlar atmıştı.

Yasalarca tanınmış bir hak olmasına rağmen kürtaj günümüzde hâlâ kadınların erişmekte zorluk çektiği veya erişemediği bir haktır. Kürtaj olmak isteyen bir kadın hastaneye başvurduğunda kürtajın bakanlık tarafından yasaklandığını, devletin buna izin vermediğini dolayısıyla da yapamayacakları cevabını alıyor. Kadir Has Üniversitesi’nin 2016’da yayınladığı “Devlet Hastanelerinde Kürtaj Hizmetleri Raporu”na göre, 81 ilin 53’ünde (zorunlu haller dışında) kürtaj hizmeti veren hastane yok. Batı Marmara ve Doğu Karadeniz bölgelerinde isteğe bağlı kürtaj servisi veren devlet hastanesi hiç yok. Türkiye genelinde 431

ven altı yerlerde sağlıksız bir şekilde kürtaj yaptırıyor.

Kürtaj hakkının gaspı “nüfusun azalacağı” kaygısıyla açıklanmaya çalışılsa da bunun altında kadınların kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olmalarının engellenmesi amacı yatmaktadır. Erkek egemen devlet kadınları kendi tahakkümü altında tutmaya, çizdiği toplumsal rollere hapsedmeye çalışmaktadır. Devlet dini değer yargılarını pazarlayıp kürtaj yasağına kılıf aramaktadır. Kadınların kazanmış olduğu bu hak cinayetle eş değer sayılmakta ve devletin erkek egemen niteliği toplumda da kadına yönelik

bakış açısında açığa çıkmaktadır. Devletin erkek egemen niteliğinin yanında Türkiye’nin yarı feodal yapıda olmasından kaynaklı bu bakış açısının gelişmesi, kadınların emeğinin karşılığını alamamasına, kazanılmış haklarının elinden alınmasına, taciz ve tecavüze maruz kalmasına, katledilmesine yol açmaktadır. Sadece yarı feodal yapıda değil bugün “demokratik” olarak adlandırılan emperyalist kapitalist merkezlerde de kadınlar benzer durumlarla karşı karşıyadır. Örneğin ABD’de geçtiğimiz haftalarda Yüksek Mah-

keme’nin kürtaj hakkını kaldırmaya yönelik karar taslağına karşı kadınlar dört bir yandan sokaklarda haklarının elinden alınamayacağını haykırıyordu.

Kadınların kazanmış olduğu hakların tarihi mücadele ile doludur. Türkiye, Polonya, Arjantin, Şili, Afganistan ve sayamadığımız onlarca ülkede kadınlar bu mücadeleyi emekleriyle örgütlemiş, kazanmış ve kimi zaman saldırılarla kaybetmiştir. Çünkü hâkim sınıflar kendi geleceklerinin devamlılığı için bu hakları her zaman baltalamaya, yasaklamaya ve kendi sınırları içerisinde tutmaya çalışır. Kazanılmış haklar ancak mücadele ederek korunabilir. Sadece belirli hakların tanındığı bir yaşam değil kadınların özgür olduğu yarılar için erkek egemen düzeni yok etme perspektifinde birleşmeli ve kurtuluşun adımı olan Demokratik Halk Devrimi yolunda örgütlenmelidir.

devlet hastanesinden sadece yüzde 7,8’i isteğe bağlı kürtaj hizmeti veriyor, yüzde 11,8’i ise kürtaj hiç yapmıyor. Kürtajların %70’i de özel sağlık kuruluşlarında yapılıyor. Devletin izni olmadığı gerekçesiyle özel sağlık kuruluşlarına yönlendirilen kadınlar da sosyo-ekonomik koşullarından dolayı çareyi “merdiven altı” yerlerde aramak zorunda kalıyor. Devlet hastanelerinde zaten az sayıda yapılan kürtaj, yeni yasayla doktorların inisiyatifine bırakılmıştı. Doktorlar, vicdani ret kullanarak kürtaj yapmayı reddedebiliyor ancak yapmak isteyen doktorlar da uğrayacağı mobbingden dolayı kürtaj yapmak istemiyor. Bu durum da kürtaj oranlarının devlet hastanelerinde düşmesine, kürtaj hakkının artık bir hak olmaktan çıkmasına yol açıyor; çünkü önceden ücretsiz olan kürtaj tamamen özel hastanelere devrediliyor. Kürtaj olmak isteyen yoksul kadınlar ya düşük yaparak hayatını kaybediyor ya da ucuz merdi-

AMED BULUŞMASINDAN NOTLAR: DOĞANIN TALANINA KARŞI ORTAK MÜCADELE

Emperyalist kapitalizm, insanın sömürüsüne dayalı bir sistem olduğu kadar aynı zamanda ekolojiye de kendi çıkarları doğrultusunda müdahale eder, ekolojiyi bu sömürü zincirinin bir parçası haline getirir. Bu müdahale çoğu zaman doğanın, çevrenin ve bir bütün yaşam alanlarının tahribiyle sonuçlanır ve sermaye bu talan üzerinden kâr eder. “Gölgesini satamadığı ağacı kesmek” üzerinden kendisini var eden kapitalist sistemin ekoloji üzerindeki talan ve sömürüsü genel olarak yoğunlaşırken gezegende sürdürülebilir bir yaşamı tehdit eder bir hale geldi.

Emperyalist kapitalizmin söz konusu politikaları ve bu politikalarla şekillenen saldırıları ona karşı esas olarak halk kitlelerine dayanan mücadeleyi de doğurmuştur. Bu talana en başta kendi yaşam alanlarını savunanlar karşı çıkarken talanın belli merkezlerden ve sistemli gerçekleştiğini görenler belirli politikalarla sistemli hareketler de örgütlediler. Ekolojik yıkıma, doğanın ve çevrenin talanına karşı eylemlerde ve direnişlerde bir araya gelirken dönem dönem deneyim aktarmak, mücadele yöntem ve politikalarını tartışmak için de buluşmalar gerçekleşiyor.

Bu buluşmalardan biri de 22 Mayıs tarihinde “Ekolojik ve Toplumsal Yıkım Kışkırtıcı Yaşam” şiarıyla gerçekleşti. Mezopotamya Ekoloji Hareketi ve Türkiye Mimarlar ile Mühendisler Odası Birliği (TMMOB) Diyarbakır İl Koordinasyonu Kurulunun ortaklaşa örgütlediği buluşmaya Türkiye’nin birçok bölgesinden aktivist, ekoloji ve çevre örgütü katıldı. Munzur Çevre Derneği (MÇD) olarak biz de buluşmada yer alarak başta Munzur coğrafyası olmak üzere birçok alanda doğanın ve yaşam alanlarının talanına karşı mücadele deneyimlerimizin aktarımıyla katkı sunduk.

YIKIMIN İÇERİSİNDE YENİDEN İNŞANIN YOLLARI

Buluşma 2015-2016 yılları arasında devletin yoğun bombardımanı ve çeşitli saldırılarıyla yıkıma uğramış Sur’da gerçekleşti. Vahşi saldırganlığı anımsatan tahribatın içinde, tarihi bir mekânda gerçekleşen buluşma yeri itibarıyla de tartışmamızın içeriğini önceden belirlemiş gibiydi. Bilindiği gibi Sur’da yaşanan savaş sonucu on binlerce insan yerinden olmuş tarihi

bölgenin önemli bir kısmı haritadan silinmişti.

Açılış konuşmasıyla başlayan buluşmada ilk bölüm çevre mücadelelerinden deneyimleri içeriyordu. Türk hâkim sınıflarının emperyalist tekeli sermaye gruplarının bir parçası olarak veya onun acentesi rolüyle özellikle yeraltı kaynaklarına yönelik faaliyetleri hemen her zaman doğaya ve yaşam alanlarına pervasızca gerçekleşen saldırılara dönüşüyor. Maden ve enerji başta olmak üzere binlerce proje ile coğrafyamız emperyalist ta-

lanına uğratılıyor. Bu talan projelerine karşı sayısız halk direnişi gelişti. ‘Çevre mücadelesi’ olarak tanımlanan bu direnişler Bergama’dan Cerattepe’ye, Hasankeyf’ten Loç Vadisi’ne, Sinop’a uzanan geniş bir alanda önemli deneyimler biriktirdi. Direnişleri yerel olmaktan çıkarıp talancı-yağmacı emperyalist şirketlere peşkeş çeken bu düzene karşı bir mücadele hattı oluşturmak için uzunca bir dönemdir süren tartışmalar bu birikimin bir ürünü veya parçasıdır. Sur’daki buluşmanın ilk bölümünde de süregelen ekolojik yıkımın ve buna karşı devam eden mücadelenin genel bir fotoğrafı ortaya kondu.

TÜRKİYE KÜRDİSTANI’NDA SAVAŞLA “GÖRÜNMEZ” KILINAN DOĞANIN TALANI

Kazdağları direnişi ile başlayan mücadele aktarımlarında esas öne çıkan nokta T. Kürdistanı’ndaki ekolojik yıkım oldu. Botan, Batman, Amed ve Dersim’den buluşmaya katılan aktivistler esas olarak bu bölgede devam eden yıkıma dair aktarımlar ve tartışmalar gerçekleştirdi. Bu bölümdeki tartışmalarda öne çıkan nokta devle-

tin T. Kürdistanı’ndaki ekolojik yıkımı özel bir savaş biçimi olarak da ele alması oldu. Savaşın doğaya da yöneldiği bu noktada “güvenlik” gerekçe yapılarak bu bölgedeki doğa talanının görünmez kılındığı özel olarak vurgulandı. Hasankeyf deneyiminin bu noktada önemli bir örnek olduğu belirtilerek bu projenin imzacılarından birinin Milli Güvenlik Kurulu (MGK) olmasının özel savaş politikalarıyla bağını anlamak adına önemli olduğu dile getirildi. Biz de Munzur Çevre Derneği olarak bu bölümdeki tartışmalarımızı güncel mücadele deneyi-

deyse savaşın önemli bir örneği olan Otlubahçe ile Hasankeyf’in, Sarım vadisinin kaderinin ortak olduğunu, dolayısıyla mücadelenin de ortaklaştırılması, birlikte yürütülmesi gerektiği üzerinde durduk.

Milliyetçiliğin, özel olarak ezen ulus bakış açısının, yani şovenizmin ekolojik alanda da karşılık bulduğunu, T. Kürdistanı’ndaki doğa kıyımına büyük çoğunluğun esas olarak bu sebeple sessiz kaldığına dikkat çektik. Beşta’da aylardır devam eden ağaç kesimine kamuoyunun sessiz kalışının şovenizmden beslendiğini ifade ederek askeri operasyonlar sonucu meydana gelen ekolojik tahribatın geniş kamuoyunca görünür kılınabilmesi için şovenizme karşı da mücadele etmenin önemini vurguladık.

Kazdağları direnişçisi bir arkadaşımız da Şengal’e dönük saldırılar sonucu oluşan yıkıma tepki gösterdikleri için sosyal medyada linç edildiklerini belirterek ekoloji alanındaki şovenizme dair vurgularımıza örneklerle destek verdi.

DOĞANIN TOPYEKÛN TALANINA KARŞI ORTAK MÜCADELE

Amed’deki buluşmada haksız savaşlardaki askeri operasyonlarının neden olduğu ekolojik yıkıma karşı ortak mücadele vurguları güçlüydü. Farklı coğrafyalarda devlet ve sermaye iş birliği ile yapılan doğa talanına hep birlikte dur demenin bu buluşmadaki ortak ruh ve birlikte hareket etmekle mümkün olduğu belirtilerek daha somut politikalarla çalışmaların sürdürülmesi gerektiği dile getirildi. Somut, gerçekliği kavrayan politikalar olmaksızın salt yerel direnişlerde elde edilen kazanımların yeterli olmadığı noktasında fikir birliği oluştu. Yine T. Kürdistanı’nda çevreye ve yaşam alanlarına yönelik askeri operasyonlar ve güvenlikçi politikalar eşliğinde çok ağır bir saldırının gerçekleştiği buna karşı tepkilerin ve mücadelenin yeterli olmayışının söz konusu projeleri ve politikayı güçlendirdiği noktasında ortak görüşler dile getirildi. Ekolojik talanın ve buna neden olan sisteme karşı mücadelenin ancak toplumsal mücadele zemininde buluşulduğunda somut bir güce dönüşeceği ve mücadelenin kazanılabileceği vurgusuyla buluşma sona erdi.

BİR MÇD ÜYESİ

mimiz olması nedeniyle Otlubahçe köyü direnişi üzerinden sürdürdük. MÇD olarak doğa talanında sermaye-devlet uyumunu ve bunun da emperyalist talan ile olan bağını açıklayarak başladığımız konuşmamızda bunun coğrafyamızdaki örneklerine ve özgün pratikleşme biçimlerine değindik. Bu noktada genelde T. Kürdistanı’nın ve özel olarak Dersim’in savaş ile iç içe geçen bir doğa kıyımı yaşadığı üzerinde durduk. Dersim’deki Otlubahçe köyü direnişinin önemli bir deneyim ve örnek olduğunu dile getirdik. Otlubahçe (Xezqo) köyündeki çevre mücadelesinin önemi bu köyün T. Kürdistanı’ndaki diğer bölgelerle benzer süreçler yaşamış olmasıydı. Otlubahçe ‘90’lı yıllarda, bölgedeki birçok köy gibi yakılarak, burada yaşayan halk zorla göç ettirilerek insansızlaştırıldı. Dayatılan göç ile insansızlaştırılan bölgelerin özellikle maden ve enerji şirketlerinin talanına maruz kaldığını, bu aşamada da devlet ve sermaye uyumunun örneklerinin sergilendiğini dile getirdik. Özellikle Türkiye Kürdistanı’na yönelik “güvenlikçi” politikaların, ekolojiye karşı saldırganlığın, hatta nere-

AÇIK ELEŞTİRİ, BİLDİĞİNİ SÖYLE, SÖZÜNÜ SAKINMA!

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Demokratik Halk İktidarı yolunda kendimizi çelikleştirmek, geliştirmek ve yeni mevziler kazanmak amacındayız. Bunu da "fırtınalı mücadeleler ve şiddetli eleştiri ortamı içinde" (Mao) başaracağız. İdeolojik, politik ve örgütsel hattımızın kendini yenileyebilmesi, gelişene müdahale etme gücünü kazanması ve yeni mevzilere doğru yol alabilmesi siyasal üretim içinde olmakla mümkündür. Bu üretim sürecinde doğruları hâkim kılmak, yanlışları atmak veya onlardan ders çıkarmak için eleştirel olmak gerekir.

Peki nedir eleştirel olmak? Söylenilende, düşünülende, yapılanda kısaca yaşanılarda sorgulayıcı olmak, doğruları ayağa kaldırmak, eksikleri doldurmak, hataları ve zaafı atmak. Eleştirinin bu amaçlarına ulaşabilmesi için açık, samimi ve dürüst olmak ilk gerekliliklerden **biridir**. Bir diğer gereklilik de hataları, yanlışları doğuran çeşitli sebepleri **de** hesaba katmaktır. Hiçbirimiz hatasız veya yanlışsız değiliz. Kendimizi hatasız ve yanlışsız görmek bizi en başından idealizmin sınırlarına hapseder. Hatalarımız, hastalıklarımız yaşadığımız ortamın koşullarından da kopuk değildir aksine büyük oranda bunlardan beslenir. Bütün bunları görerek, hatalarımızı bizi eğiten araçlar haline dönüştürebiliriz. Çünkü hatalar bir yanıyla aleyhimize çalışırken, bir yanıyla da **bizlerin** lehinde çalışırlar. Hatalarımızı doğrulara, gerçeklere ulaşmanın bir basamağı olarak değerlendirebilirsek bunları kendi lehimize çalıştırmış oluruz. Bunu bahsettiğimiz eleştirel bakış açısına sahip olmak-

la başarırız. Çünkü biz komünistler halkın, partinin ve devrimin çıkarlarıyla örtüşmeyen hiçbir düşünceyle beraber yaşamak yanlısı değiliz ve olamayız.

Eleştirinin beraberinde özeleştirmenin gerekliliğini de göremek **aşırı derecede ilerlemiş, zihinsel körlüğün** ifadesidir. Hep başkalarını eleştirmek, kendi hata ve zaafının farkında olmamak ve kendini eleştirmemek bir bütün olarak eleştirel olmanın ne kadar bilince çıkarıldığının göstergesidir. Zaten kendine karşı bu dürüstlüğü gösteremeyen bir kişi, başkalarını eleştirirken de samimiyet ve dürüstlükten yoksundur. Böyle bir eleştirinin de özü karalamak, suçlamak, çamur atmaktır; bu da burjuvazinin yöntemidir.

Amacımız doğrultusunda, doğru düşünce ve yaşam tarzıyla şekillenmek gibi bir kaygımız varsa -ki bu bizim temel kaygımızdır- kendi hastalıklarımıza karşı daha da acımasız olmalıyız. Özeleştirel olmak cesaretin, dürüstlüğün ve samimiyetin ifadesi olduğu gibi siyasal kavrayışında gelişkinliğini gösterir. Başkan Mao'nun dediği gibi "süpürmezsek tozlanır, yıkamazsak kirlenir."

Eleştiri-özeleştiri kişisel ve kolektif gelişmenin motorudur ama bu önemli silah aşağıda sıralayacağımız birtakım gerekliliklerle birlikte kullanılması halinde daha etkili olabilir.

İlk olarak eleştiri-özeleştirmenin gerçekleri yakalamaya, yanlışlardan arınmaya hizmet edebilmesi için bu yöntemi MLM anlayışla ele almak gerektiğini, aksi durumda yapıcı, geliştirici olamayacağını bilmek

zorundayız. Bu silahımızı pratiğimiz içinde doğru bir anlayışla kullanmazsak silahımız geri teper.

İkincisi: Eleştirilerimiz somut gerçeklere dayanmalıdır. Özel, keyfi yargılar ve eleştirinin bağışlanması önlenerek somut gerçeklerden hareket edilmelidir. Yoksa

nesnel olmayan eleştirilerle doğru olmayan sonuçlara çıkarız.

Üçüncüsü: Eleştirinin veya özeleştirmenin hedefine ulaşması, söz konusu durumu doğuran koşulları, faktörleri irdelemek ve bunun üzerinden sonuca gitmekle olur. Bu koşul ve faktörlerin doğru ve yeterli kavranması sonucu geliştirilen bir eleştiri, sorunun nedeni ve kaynağının görülmesine imkân sunacağı için, güçlü bir özeleştirmenin de koşullarını yaratmış olur. Eleştirirken olduğu gibi özeleştiri verirken de sorunu kavramış olmak tayin edicidir. Bu yapılmadığında eleştiri şikâyet ve sızlanmaya, özeleştiri günah çıkartmaya dönüşür.

Dördüncüsü: Hata veya zaafı olan yoldaşlarımızı hor görmemeli, aksine başarısızlıklarımızı başarılarımızın anası olarak görmemiz ve bu yönlü çaba harcamamızın gerekliliğini vurgulamalıyız.

Beşincisi: Yoldaşlarımızın yanlışlarına karşı kesinlikle liberal olmamalı, yanlışını açık bir şekilde söylemeliyiz. Yoksa kırmamak, üzmemek adına ona esas kötülüğü yaparız.

Altıncısı: Özeleştirmede birtakım kaygılarla -yanlış anlaşılacak, geri değerlendirilmek vb.- hareket edilmemelidir. Yanlışlara karşı net ve dürüst olmamak, yanlışları düzeltmeyeceği gibi bu yanlışların bizlerle daha uzun bir süre yaşamasına ve bizim üzerimizde etkili olmasına neden olur. Yine bu kaygılardan hareketle misillemelere girmek de bir o kadar yanlıştır.

Yedincisi: Eleştirilere karşı tahammüllü olunmalı, eleştirilerin bizle-

rin yararına söylendiği bilinmelidir. Eleştiriye karşı tahammüllü olmak kişisel, siyasal derinliğin ve olgunluğun, kibirlilik ise siyasal ve kişisel sağlığın, basitliğin ifadesidir.

Sekizincisi: Hatalara, yanlışlara, zaafılara karşı kesinlikle kayıtsız kalmamalı, her türlü yanlışın gelişmesine fırsat verilmeden engellenmelidir. Kişiler yaptıkları yanlışların farkında olmayabilir. Eğer kişinin yanlışlarını görürsek, biz bunu ona anlatmalı, yardımcı olmalıyız. Önemsememek veya "nasıl olsa bir şey değişmeyecek" anlayışına sahip olmamalı, üretimin ve değişimin etkeni olmayız.

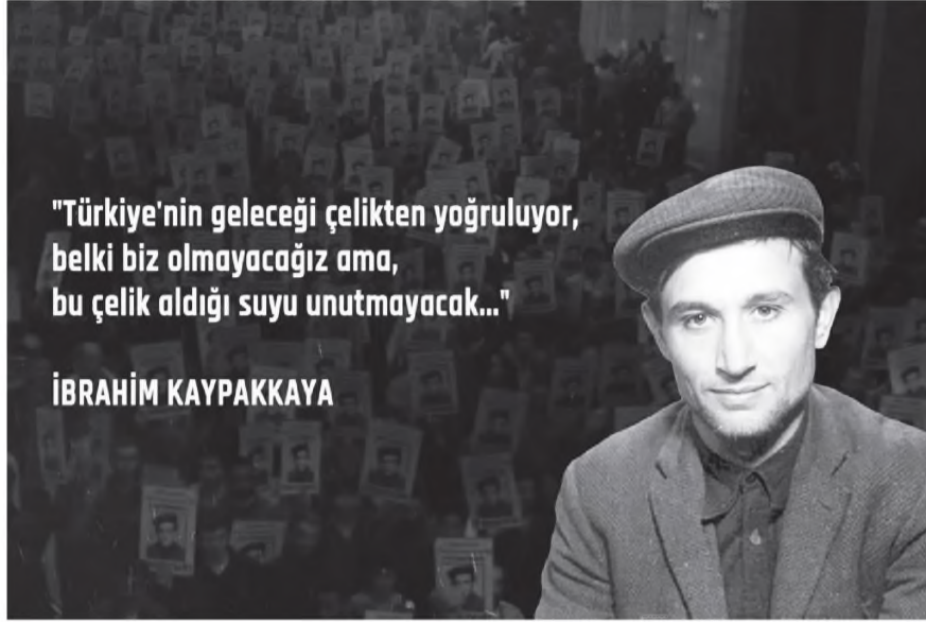
Dokuzuncusu: Eleştiri zamanında ve yerinde yapılmalıdır. İş işten geçtikten sonra ve olur olmaz her yerde yapılan eleştirinin yapıcılığı da olmaz. İşleyiş dahilinde ve açık eleştiri düsturumuz; yüz yüze veya komite içerisinde yapmak yerine kişinin arkasında ve adeta megafonla yapılan eleştiri tarzı düşmanımızdır. Açık eleştiri partide birlik ve güvene, arkadan yapılan dedikodu tarzı güvensizliğe, birliğin zedelenmesine hizmet eder.

Onuncusu: Eleştiri-özeleştirimiz kesinlikle sözde kalmamalıdır. Bu bizde görülen en büyük hastalıklardan biridir. Hep "doğruyu yapmalıyız" deriz ancak doğruları bir türlü hayata geçiremeyiz. Eleştiri-öz eleştiriler sözde kaldığı sürece ne kadar doğru olursa olsun hiçbir hükmü olmaz. Bu nedenle eleştiri-özeleştiri sonrası somut adımlar atmalıyız.

Bu sayılanlar, her türlü ilişkilerimizde; üstlerimizle astlarımızla, diğer devrimci örgütlerle, sempatanlarımızla olan ilişkilerimizde geçerli olmalı, aile, akraba ilişkilerimizde de bunu hayata geçirmeli ve örnek olmalıyız. Ters durumda; eleştiri-özeleştirmeyi devrimci mücadelemiz içinde MLM bilinç doğrultusunda içselleştirmesek her türlü hatanın sınırsız gelişimini de engelleyemeyiz. Bu durumda her türlü hastalıktan muzdarip bir şekilde halktan, devrimden, partiden ve insani gerçekliklerimizden kopuş kaçınılmaz olur.

Mücadeleci Komünistler Grubu-Halk Hareketi: 'İbrahim Kaypakkaya Ölümsüzdür'

HABER MERKEZİ- Komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın faşist Kemalist diktatörlük tarafından katledilişinin 49. yılında Mücadeleci Komünistler Grubu-Halk Hareketi (Yunanistan) bir açıklama yayımla-

arak İbrahim Kaypakkaya'yı andı.

Açıklamanın tamamı şu şekilde:

"Türkiyeli komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın işkence sonucu katledilmesinin 49. yıl dönümü...

"İbrahim Kaypakkaya, 1949 yılında doğdu ve tutuklanmasının ardından gördüğü vahşice işkencelerin ardından 18 Mayıs 1973 tarihinde henüz 24 yaşındayken faşist Türk devleti tarafından katledildi. Türkiye Komünist Partisi/Marksist Leninist'in (TKP/ML) kurucusu ve Türkiye Komünist Hareketi'nin en önemli şahsiyetlerinden biriydi. İbrahim Kaypakkaya, halkın iktidarı için mücadelenin, revizyonizme karşı aralıksız mücadelenin, halkın emperyalist-kapitalist sisteme karşı dinamik direnişinin bir sembolüdür. Hem teorik hem de silahlı askeri pratik açısından tam bir komünist önderdir. İbrahim Kaypakkaya, Marksist-Leninist ideolojiyi yüksek düzeyde kavraması ve mütahiş örgütlenme yeteneği nedeniyle MİT tarafından Türkiye'deki en tehlikeli devrimci olarak belirlenmiştir. TKP/ML'nin silahlı kolu olan Türkiye

İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu'nu (TİK-KO) kurmuştur.

"18 Mayıs 1973'te İbrahim Kaypakkaya'nın işkenceyle katledilmesi, uluslararası devrimci komünist harekete ağır bir darbe olmuştur. İşçi sınıfının, halkın ve yoksul köylülüğün en ezilen kesimlerinin içinden bir lideri kaybeden Türkiye işçi sınıfı, halkı, gençliği ve köylülüğü için bir darbe olmuştur. Emperyalist-kapitalist sistemin devrimci yolla yıkılması gerektiğine, ülkemizde özgürlük, bağımsızlık ve sosyalizm için devrimci halk mücadelesinin gerekliliğine derinden inanan her komünist, İbrahim Kaypakkaya'dan ilham almalıdır. İki halkın kapitalizme, emperyalizme ve faşizme karşı ortak mücadelesi gereklidir ve iki halk arasında dostluk, dayanışma, barış ve iş birliği projesine dayanmalıdır."

Brezilya'da polis gözaltına aldığı bir kişiyi gaz bombasıyla öldürdü

HABER MERKEZİ- Brezilya'da polisin siyahlara yönelik artan saldırılarına bir yenisi eklendi. Ülkede polisin gözaltına aldığı siyah genci zapt etmek için araca gaz bombası atarak öldürmesi infial yarattı.

The Guardian'ın haberine göre, 38 yaşındaki Genivaldo de Jesus Santos, Çarşamba günü motosikletle giderken Umbaúba şehrinde otoyol polisi tarafından durduruldu. Olayla ilgili video görüntüleri, iki polis memurunun, gözaltına alınmaya karşı koyan Santos'u arabanın içinde tutmak için arabanın arka kapısını tuttuğu ve araçtan beyaz dumanlar yükseldiğini gösteriyor.

Videoda görgü tanıklarının "Adamı öldüreceksiniz" dediği duyuluyor. Cinayetle ilgili yayınlanan otopsi raporu, ölümün solunum yetmezliğinden kaynaklandığını teyit etti.

'BİR İŞKENCE SEANSIYDI'

Federal polis, Santos'un ölümüyle ilgili soruşturma başlatıldığını söylerken, Santos'un "agresif" tavırlar sergilediğini iddia etti. Polisin açıklamasında, memurların "hareket-

sizleştirme teknikleri" kullandıkları söylendi.

Olay anında orada bulunan Santos'un yeğeni Alisson de Jesus, amcasının şizofreni hastası olduğu ve polisler bu durumu belirttiğini söyledi. Jesus, amcasına yapılanları "Bir işkence seansıydı" şeklinde tanımladı.

PROTESTO EDİLDİ

Olay, Brezilya'da büyük bir tepkiye neden olurken, dün Umbaúba şehrinde büyük bir kalabalık Santos'un öldürüldüğü yolda araba tekerleklerini ateşe verdi ve adalet talebinde bulundu. Santos'un eşi Maria Fabiana, gazetecilere yaptığı açıklamada "Bu bir suçtur. Polisler onu öldürmek için zalimlikle hareket ettiler" dedi.

ÖLDÜRÜLENLERİN YÜZDE 80'i SİYAHİLER

Rio de Janeiro'dan aktivist Renata Souza da Twitter hesabından "Polis memurları, arabalarını bir gaz odasına çevirdi ve akıl sağlığı bozuk olan bir adamı infaz etti. Bu tür bir gaddarlık karşısında söylenecek hiçbir söz yok. Brezilya bir imha kampı!" ifadelerini kullandı.

Brezilya Kamu Güvenliği Forumu'nun açıkladığı verilere göre, 2020 yılında ülkede 6 bin 416 kişi polis şiddeti nedeniyle hayatını kaybetti ve bu cinayetlerin yaklaşık yüzde 80'ini siyahlar oluşturdu.

HKP (Maoist) Merkez Komite üyesi Sandeep Yadava ölümsüzleşti

HABER MERKEZİ- Hindistan Komünist Partisi (Maoist) Merkez Komite üyesi ve Bihar-Jharkhand Özel Bölge Komitesi sekreteri Sandeep Yadav kod adlı Vijay Yadav, diyabet hastalığına bağlı olarak kullandığı ilaçların yan etkisi nedeniyle kalp krizi geçirerek ölümsüzleşti.

Yadav'ın cenazesi yoldaşları tarafından köyünün yakınlarında bir yere bırakılırken, ailesi tarafından 25 Mayıs Çarşamba günü teslim alındı. Yadav'ın cenazesi otopsi için hastaneye götürüldükten sonra, ailesi ve yoldaşları cenaze töreni gerçekleştirdi. Gaya ilçesine bağlı Baburam Dih köyünde gerçekleşen binlerce kişinin katıldığı törenin ardından defnedildi. Yadav'ın cenaze töreninde polis kitleye yönelik saldırılarda bulunmak istese de kitlenin direnciyle karşılaştı. Ömrünün 25 yılını mücadele içerisinde geçiren Yadav, ölümsüzleştiğinde 55 yaşındaydı.

YENİ DURUMU DAHA GÜÇLÜ KAVRAYALIM!

Emperyalist kapitalist sistem sürekli derinleşen, yaygınlaşan krizler yaşamaktadır. Emperyalist rekabet ve bu eksenindeki bölgesel savaşlar ve işgaller, bu krizlerin askeri boyuta taşındığının, krizlerin bu denli boyutlandığının açık göstergeleri olmaktadır. Rusya'nın Ukrayna işgaliyle ve ABD ile AB emperyalistlerinin bu bölgedeki savaş kışkırtıcılığı ile, bir "Üçüncü emperyalist paylaşım savaşı mı yaşanıyor?" ya da "Yakında bu çapta bir savaş mı yaşanacak?" soruları da gündeme gelmiştir. Bu hususta kısaca, bölgesel savaş ve işgallere rağmen, emperyalistlerin esas eğiliminin savaş değil rekabet olduğu/olacağı, ancak emperyalist rekabetin düzeyinin, savaş eğilimini dünden daha fazla güçlendirdiği söylenebilir. Emperyalistleri bu aşamaya getiren, emperyalist-kapitalist sistemin krizleri ve onun bir bütün olarak sömürücü, talancı niteliğinden kaynaklanan zorunluluklarıdır! Toplumsal gelişme yasası işlemekte ve emperyalist kapitalizmin üretici güçlerin gelişiminin önünde her gün daha da genişleyen, katlaşan bir engel olduğu; üstelik sömürü, gerici baskı, işgal-ilhak, haksız savaş ve emperyalist yağma, emperyalist talandan başka sosyal-ekonomik ve siyasal bir karakterinin veya yöneliminin olmadığı/olamayacağı daha da gün yüzüne çıkmaktadır.

Yine de emperyalist sermaye ve ona uşaklık yapan yarı-sömürge ve yarı-feodal yarı-sömürge ülkeler yönetimleri böylesi yaygın, çok yönlü ve askeri boyutlara evrilen ekonomik-siyasal kriz sarmalı içerisinde olsalar da işçi sınıfı ve onu çevreleyen emekçi katmanlar üzerinde maddi ve manevi açıdan oluşturdukları hegemonyayı büyük ölçüde sürdürebilmektedirler. Dünyanın çeşitli bölgelerinde derinleşen yoksulluk ve akaryakıt, gıdaya, diğer temel ihtiyaçlara gelen fahiş zamlar karşısında (en son Sri Lanka'da olduğu gibi) yaşanan halk hareketleri, Asya ve Afrika ülkelerinde köylü yığınlarının toprak işgalleri, Avrupa'nın göbeği denilebilecek Fransa'da tarım

alanında emperyalist politikalara karşı gerçekleşen ve çiftçilerin traktörleriyle metropollere taşıdıkları eylemler, ülkemizde de kesintisiz süren parçalı işçi direnişleri, çevre mücadeleleri, daha çok cinayetlere ve çeşitli şiddet biçimlerine karşı gelişen kadın kitlelerinin hareketleri ve sıralanabilecek başkaca kitle hareketleri yaşansa da bunlar yukarıya doğru ivmelenme, daha geniş kitleleri kuşatma yöneliminde olsa da bu gerçeklik henüz değişmemiştir. Halk Savaşının gelişkin olduğu Hindistan'ı dışında tu-

tarsak, mevcut hareketler, komünist önderlik yokluğu veya yetersizliğinin sonucunda, mücadele alanından kırıntılarla veya enerjisini de sarf ederek sonuçsuz dönmektedir. Birçok kitle hareketi ise, hâkim sınıflar tarafından sistem içi muhalefet sınırlarına çekilmekte, orada sistemin yeni soluklar almasına, kendisini yeniden üretmesine imkân sağlayacak dolgu malzemesi haline getirilmektedir.

Türkiye'de de bu olgu, halkla sistem ve devlet arasında derinleşen ve belli ölçüde açığa çıkan çelişki, bir süredir burjuva-feodal muhalefet tarafından "siyasal islam" ve "laiklik" karşıtlığı oluşturularak, iktidardaki faşist bloka yöneltilmeye çalışılmakta ve böylece sistemin kendisini bir biçimde yeniden üretmesi, revize etmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. CHP'nin ve İP'in başı çektiği ve "Altılı Masa" denilen faşist blok, bu rolü oynamakta ve şu an için belli bir başarı da sağlamakta-

dır. Halkın seçim kulvarına sürülmek, bu kulvarda çevrelenmek, bireysel ya da toplumsal tepkilerin bu potaya dökmek istenmesiyle; ekonomik-demokratik sorunların, sosyal-ulusal temeldeki çelişkilerin burjuva-feodal muhalefet eliyle çözüleceği aldatmacasıyla bu doğrultuda isyandan kaçınmayı, sabretmeyi telkin etmek ve "halkın sözcüsü" kesilmekle; halkçı-demokrat rollerine bürünmekle üstlendikleri bu, sistemi kurtarma rolünü layıkıyla ve harfiyen yerine getirmektedirler. İktidardaki AKP-MHP

yere emperyalist sömürü yasalarını (tekelsizliği), halklara kan ve gözyaşı taşırken gerici ideolojisini de bireyden topluma yaygın bir şekilde zerk etmektedir. Emperyalist sermayenin tarihsel olarak uşaklığına soyunan yarı-sömürgelerde de halk, bir taraftan feodal tipte sömürüyle ve gerici zorla, bir taraftan da feodal temeller üzerinden yükselen kapitalist tipte sömürü ve gerici baskıyla karşı karşıyadır. İdeolojik-politik veya kültürel açıdan da iki türde bir şekilleniş içerisindedir. Feodal ve burjuva toplumunun düşünsel ve pratik şekillenişini aynı anda bünyesinde yaşamaktadır. Hâkim sınıfların bu ideolojik-politik saldırılarıyla beraber, proleter devrimlerin revizyonist hainler ve kapitalist yolcular tarafından yenilgiye uğratılmasının da büyük etkisiyle kitlelerin sosyalist ideolojiye mesafeli duruşu sürmektedir. Proletarya Partisi'nin de açıkladığı gibi, çeşitli nedenlerle sokağa çıkan toplumsal dinamikler, kendilerini illa da siyasal olarak ifade edeceklerse bunu, küçük-burjuva ideolojisi ve onun bayrağı altında gerçekleştirmektedirler.

Yine, hâkim sınıfların ideolojik-politik saldırılarının ve proleter devrimlerin yenil-

gilerinin etkisiyle, sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerinde sosyalist ideolojiye, işçi sınıfına ve halka karşı bir güven bunalımı oluşmuştur. 25 Aralık 1991'de Rus Sosyal Emperyalizminin resmen çöküşünün ilanıyla, bu bunalım derinleşmiş ve sözüm ona "yeni yollar" aranmaya, "keşfedilmeye" başlanmıştır. Bir bütün olarak tasfiyecilik olarak nitelendirdiğimiz bu yönelim; sosyal kurtuluş hareketlerinde, özelde Türkiye Devrimci Hareketinde sınıf mücadelesine bu temele dayanma yerine, kimlik ve çevre mücadelelerine dayanma şeklinde gerçekleşmektedir. Sınıf mücadelesinin yerine ulusal, cinsel, inanca dayalı mücadeleler ve ekoloji-çevre mücadeleleri ikame edilmiştir. Bu mücadelelerin her biri, proletaryanın iktidar mücadelesine tabi ve onun bakış açısından ele alınacak çok önemli, "özgün" mücadelelerdir. Ancak tasfiyecilik çizginin gözünde proletarya silikleşmekte, bu

faşist bloku ile dalaşlarının özünde, krizlerden ötürü küçülen pastanın paylaşımı sorunu ve halkın öfkesinin yönetilemez duruma gelme tehlikesi karşısında, gelişen hâkim sınıf refleksidir. Yine bir tür hâkim sınıf refleksi olarak iktidarı ve muhalefetiyle faşist partiler, sınıf mücadelesine ve Kürt Ulusal Mücadelesi'ne karşı, faşist saldırıların bütün biçimlerinde, "askeri operasyon" veya işgal teskerelerinde ve şovenizmin diri tutulmasında ortaklaşmaktadırlar.

Egemenler, bir başka krizle de sonuçlansa krizlerini aşmayı ve kitleleri, ister gerici zor yoluyla olsun ve ister bununla birlikte işleyen "rıza" yoluyla olsun, yönetmeyi büyük ölçüde başarmaktadırlar. Çünkü, kapitalizmin emperyalist evreye ulaşmasıyla (ta ki 19. yüzyılın son çeyreğine denk gelen dönemlerden başlayarak) bütün ilerici barutunu tüketmiş olan sistem, günümüzde de adım attığı her

mücadeleler esasa oturmaktadır. Tasfiyeciliğin bu temeldeki çizgisi günbegün daha da koyulaşırken bir taraftan da silahlı mücadeleye inançsızlık, parti ve örgütlenme konularında anarşizm ve legalizm yönelimiyle gelişmiş, gelişmektedir.

Ulusal kurtuluş hareketleri ve özelde Kürt Ulusal Hareketi'nin de bu sürecin başından itibaren, yani '91'den itibaren, dayandığı işçi ve yoksul köylüler nedeniyle içerisinde güçlü bir şekilde barınan sosyalist ideolojiyle bağı zayıflamış; bilimsel sosyalizmi, ütopyik sosyalizmi, anarşizmi, liberalizmi; bütün bu ideolojilerin hepsini aynı anda kendinde taşır olmuştur. KUH'un "Demokratik Özerklik" veya "Konfederalizm" paradigması, yani sistem içi taleplerinin öne çıkması; idealist ve iradecilikten mustarip bir şekilde ulusal sorunun kaynağı olan emperyalistlerden veya ezen ulus hâkim sınıflarından ulusal sorunun çözümünü beklemesi de bu süreçte büyük bir rol oynamaktadır. KUH, Türk hâkim sınıflarıyla yürüttüğü "Müzakere ve Barış Süreci" denilen sürecin sonunda, TC'nin esas kodlarına dönmesiyle, ağır bir bedelle karşılaşmıştır. Bu süreç ve parlamentarist mücadelenin, buna bağlı mücadele araçlarının ağır bastığı 2015 seçimlerinden bu yana kendi kitle gücünü pasifize etmiş ve bu muazzam gücün giderek altından çekilmesini sağlamıştır. Türkiye Kürdistanı'nda ve Irak Kürdistanı'nda gerillaya karşı imha saldırıları ve gerillanın fedai direnişi; direnişi her yere taşıma, büyütme çağrıları karşısında ülkemizde alınan tutum, "barış çağrılarını" ve dar bir "yasal" partili grubun aciz siyasetin-

den ileriye geçmemektedir.

Bilindiği üzere bu süreçte burjuva ideolojik-politik etkilenmelerle koyulaşan reformist-tasfiyeci yönelim Proletarya Partisi saflarında da karşılık bulmuştur. Proletarya Partisi saflarında ortaya çıkan bu tasfiyeci çizgi, uluslararası devrimci-komünist hareketlerin ve özelde TDH'nin içerisinde geçtiği süreçten, etkilenmelerle girdiği yönelimden asla bağımsız değildir. Öte yandan, uluslararası devrimci-komünist hareketin ve TDH'nin tasfiyeci-reformist yöneliminin gerçekleşme biçimiyle aynı özellikleri, benzer nitelikleri taşımaktadır. Kısaca tekrar edersek: belli nedenlerle, sınıf mücadelesine dayanma yerine, kimlik ve ekoloji-çevre mücadelelerine, esas olarak bunlara dayanma, bu mücadelelerin kuyrukçuluğunu yapma; mücadele biçim ve araçlarının sistem içileşmesi, ilke ve esaslarının silikleştirilmesi; kimliksizleşme vs. Proletarya Partisi saflarının dışına çıkan sağ tasfiyeci hizbin de çizgisi, yönelimi, böyle bir nitelikte olmuştur.

Bu noktada öncelikle şunu iyi kavramak gerekiyor. Proletarya Partisi bu çizgi sahiplerinin uzaklaşmasıyla burjuva çizgi veya etkiden, küçük-burjuva devrimciliğinden arındığını veya genel olarak ideolojik (ve elbette, politik-örgütsel veya askeri) temeldeki sorunlarından tümüyle kurtulduğunu ileri sürmemiştir. Bu gerçekliğe, en başta yoldaşlarımızın dikkatini çekmek; önümüzdeki çetin bir mücadelenin de bu olduğunu; tasfiyeci çizginin ve reformist yönelimin etkilerinden arınmak, proleter devrimciliği kendi bünyemizde hâkim kılmak

olduğunu bir kez de bu vesileyle belirtmek yerinde olacaktır. Bu sorunlara, sürece dair yapılan yığınla değerlendirme vardır. Bunlar geriye dönüp esas olarak kolektif tarzda ve kolektif bir gözle okunmalıdır, güçlü bir kavrayış geliştirilmelidir. Nasıl bir süreçten geçtik, geçiyoruz; nelerle mücadele ettik, ediyoruz ve etmeliyiz? Bunu kolektif tarzda kavramak ekmek, su kadar ihtiyaçtır.

Aynı zamanda şunu da belirtmek ve iyi kavramak gerekiyor: Partinin kendisini dahi bir çelişki, çelişkili birlik ve sınıflı toplumun bir ürünü olarak sınıfların ortadan kalkmasıyla partiyi de çözülmek zorunda olan bir öge olarak gören komünistler; komünist partilerini sınıf mücadelesinin, burjuva ve proleter çizginin, sınıf mücadelesinin özgün bir biçimi olan iki çizgi mücadelesinin bir arenasını kabul ederler. Birin ikiye bölüneceği yarasından hareketle, parti içi iki çizgi mücadelesini, birliğin geçici-mücadelenin sürekli olduğunu öngörür ve bu anlayışla mücadele dinamiğini proletaryanın bilimsel ideolojisine, MLM'ye dayanarak geliştirirler. Sürecin özgün karakteri olan tasfiyeci-reformist çizgi ve yönelime karşı geliştirdiğimiz, geliştireceğimiz mücadelelerle birlikte, sürekli olan iki çizgi mücadelesini de her devrimci-komünist kendisiyle birlikte kolektifte bilimsel temelde sürdürmek durumundadır. Yani bir kez daha söylemek gerekir ki sağ tasfiyeci hizip safların dışında çıktığı için, parti de burjuva ve komünist çizgi mücadelesi nihayetlenmiş, nihayetlenecek değildir. Ki bu mücadelenin nihayetlenmesi demek partinin de dolayısıyla komünist çizginin de yok olduğu

koşullardayız demektir. Bunun aksi düşünceler ve yaklaşımlar anti-bilimseldir, anti-MLM'dir, kendini bir süre kandırmaktır, kendini ve enternasyonal proletaryanın Türkiye bölümünü ideolojik-teorik olarak silahsızlandırmaktır.

Emperyalist kapitalist sistemin krizleri, emperyalist rekabetin geldiği aşama, bölgesel savaş ve işgaller, bir üçüncü emperyalist paylaşım savaşımı konusu, hâkim sınıfların gerici saldırıları, kitlelerdeki ve sosyal-ulusal kurtuluş hareketlerindeki ideolojik etkilenmeler ve reformist-tasfiyeci yönelimin koyulaşması, Ulusal Sorun ve özelde KUH'un güncel paradigması; bunlar ve kısa kısa değinerek geçilen meselelerin hemen her biri, ayrı bir başlıkta ele alınabilecek ve hemen her biri başlı başına araştırma, inceleme, yoğunlaşma gerektiren meselelerdir. Kolektifimiz sistemli bir şekilde bu meseleler üzerinde durmakta, kolektif doğrultuda bu konuları işlemektedir. Ayrıca bu sürecin kendisindeki etkilerini de açığa çıkarma ve bunlardan arınma mücadelesini de güçlü bir şekilde geliştirme, kendi misyonunu daha güçlü kuşanma iradesini de ortaya koymaktadır.

Ancak başta komünistlerin, bütün bu meseleler, süreçler ve mücadeleler hakkında daha güçlü bir kavrayış geliştirme zorunluluğu vardır. İdeolojik-teorik veya siyasal yoğunlaşma ve bu alanlarda üretim; bu konularda ve alanlarda kavrayış geliştirme, arayış içerisinde olma çabasına daha fazla girilmelidir. Sürekli koşuşturuyor olmamız, mücadeleye yoğun emek katmamız veya istekli, fedakâr devrimciler-komünistler olmamız belli bir karşılık bulacaktır, bulmaktadır da. Fakat, bunun ne denli verimli olduğu-olacağı, Yeni Demokratik Devrimimize ne ölçüde hizmet ettiği/edeceği, kolektifin strateji ve taktiğiyle ne denli bulunduğu ve buluşacağı, onu ne ölçüde ileriye taşıdığı/taşıyacağı, faaliyetlerimiz sonucunda kalıcı ve köklü neler yaratıp yaratmadığımız ve hatta bu olumsuz tarzın kendimizi, ilişkide olduğumuz genel kavrayışımızı, yoldaşları ne kadar geliştirip geliştirmedeği her zaman tartışılmalıdır! Sözü kısası her devrimci-komünist kadro ve militan sınıf bilinciyle güncel siyaseti daha güçlü kavramak için bütün enerjisini, aklını ve ruhunu seferber etmelidir. Faaliyetlerini ve yaşamını buna uygun bir tarzda yeniden örgütlemelidir.

"SANATI YASAKLAYAN ZİHNİYETİ REDDEDİYORUZ"

Faşist devletin halka yönelen baskı ve sindirme politikaları boyutlanarak devam ederken devrimci, yurtsever, ilerici sanatçılar da sansür ve engelleme girişimleriyle halktan yalıtılmaya çalışılmaktadır. Bununla kalmayıp muhalif kesimler de bu saldırı cenderesinin altına alınmaktadır. Bu bağlamda birkaç hafta içinde Aynur Doğan'dan Melek Mosso'ya kadar birçok sanatçı ve müzisyenin katılacağı etkinlik ve konser yasaklanarak iptal edildi.

Biz de bu saldırılara yıllardır maruz kalan Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM) ile röportaj yaparak devam eden saldırıları konuştuk.

Yeni Demokrasi: Kürt sanatçılara dönük başlayan konser ve etkinlik yasakları artık iktidar yanlısı olmayanlara da yöneldi. Bu saldırı ve baskıların bu denli büyümesini ve yayılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Mezopotamya Kültür Merkezi: Öncelikle sanatı yasaklayan zihniyeti reddediyor, şiddetle kınıyoruz... Bu temelde yasakçı, inkârcı politikalar üzerinden toplumu yönetmeye çalışan iktidarlar yıkılmaya mahkûmdurlar ve nitekim Türkiye'de de iktidar bu politikalara sığınarak ayakta kalmaya çalışıyor. Her türlü demokratik etkinlik çok basit hatta gülünç bir şekilde iptal veya yasaklanarak yaptırılmıyor. Bu yasaklamaları her anlamda yaşayan Kürt sanatı ve sanatçısı oluyor. Özellikle

son dönemlerde neredeyse Türkiye'nin her yerinde Kürt sanatçıları'nın yaptığı programlar iptal edildi.

Bu yasaklamaların temelinde yatan nedeni iyi görmek gerekiyor. Aslında iktidar Kürtlerin siyasi ve politik tercihlerinin sonucunda açığa çıkan sinerjiden ve Türkiye'de bir şeylerin değişebileceğini somut bir şekilde göstererek demokrasiyi, özgürlüğü, adaleti ve barışı tesis etme çabasına, isteğine ve talebine karşı açığa çıkan yaklaşım yasaklama ve iptal oluyor.

Her

Kürt sanatçısı bu zihniyeti çok iyi tanıyor ve bu zihniyete karşı ciddi mücadeleler veriyoruz. Kürtçe şarkı söyledi diye yıllarca ceza evlerinde tutulan

sanatçılar var bu ülkede...

İktidar "kendi sanatçısı" olanla "karşısında" veya bir şekilde "politikalarına alet olmamaya çalışan" sanatçıyı ayırt ederek toplumda yarattığı kutuplaştırmayı, gerginliği sanat ve sanatçı içinde de yapmaya çalışıyor. Yani bir şekilde benim sanatçım ve karşımdaki sanatçı olarak net bir ayrıma gidiyor.

Kendisi ile yola devam edene her türlü imkân olanak sağlanıyor fakat karşında olana bırakın imkân olanak sağlamayı yasaklama, sindirme, korkutma ile sanat yapmasına izin verilmiyor.

YD: İktidarın uzun bir süredir ele geçiremediğini söylediği iki alandan biri olarak sanatın mevcut siyasal atmosferde oynadığı role ilişkin ne söylemek istersiniz?

MKM: Tabii ki sanatın şöyle bir boyutu var: Toplumların yarattığı öz değerlerdir. Tabii ki öz değerleriyle olmakla beraber bir de verilen mücadelenin yarattığı sanatsal değerler var.

Evet, iktidar bu alanı ele geçirememiştir. Çünkü iktidar bir değer üretmiyor. Aslında bunun farkındadır. Değer üretmediği için de sanatını üretmiyor, sanatını inşa edemiyor ve yaratamadıkça da muhalif kesimlere, sanatçılara karşı daha bir hırçınlaşıyor, daha bir faşizan hale geliyor. Soruna böyle yaklaşıyoruz.

YD: Tüm bu saldırılar karşısında nasıl bir örgütlülük bu ablukayı dağıtabilir? Karşı koyuş nasıl örgütlenmelidir?

MKM: Elbette buna örgütlü bir tarz ile karşı koyulabilir. Biz zaten örgütlü bir topluma inanan, kendi hakkını savunabilen bir topluma olan inancımızla mücadele ediyoruz. Ama tabii ki burada şöyle bir ayırım da var. Özellikle Kürt müzisyenlere, muhalif müzisyenlere yapıları hani diyorlar ya 'mahallenin diğer tarafı çok görmezden geliyor.' İşte örnek veriyorum, bugün bir müzik yasağı meselesi tartışılıyor. İstedğiniz her saatte müzik yaptığınız zaman müzik yasağı yokmuş gibi algı oluşturuluyor. Bu çok yanlış. Bugün Kürt müzisyenlere, muhalif müzisyenlere, devrimcilerin yaptığı müziklere yasak sabah 8'den başlıyor. Bunun zaman kısıtlaması yok. Yılın 365 günü, günün her saati bu yasaklarla karşı karşıyayız. Yani örgütlenmeyi bu çerçeveden ele almamız gerekiyor. Eğer bir örgütlülük olacaksa bütün toplumu, bütün bu işleri kapsayacak şekilde olmalı. Yoksa bir kesimin kısmi yasaklarına karşı mücadele verilirse bundan bir sonuç çıkmaz. Çok samimi olduğunu göremeyiz. Ama bütün bunlara rağmen bizim amacımız bu gerçeği, var olan durumu anlatarak en azından müzisyenleri ve toplumu örgütleyerek bu sürecin üstesinden gelinmelidir. Tabii ki örgütlü bir yaklaşım bu ablukayı dağıtacaktır.

YD: Son olarak söylemek istedikleriniz nelerdir?

MKM: İktidarın sanat alanına bu kadar yönelmesinin sebebi başta da belirttiğimiz gibi sanat bir değerler silsilesidir, bir estetik, bir etik yaklaşımdır. Bu etik, estetik, değerler üretimi iktidarda olmadığı için doğal olarak ele geçiremiyor. Ele geçiremediği için de ele geçiremediğini de saldırıyla karşılık veriyorsunuz, gücünün yettiği kadar. Toplumun her alanına yansımış durumda. Artık pop müzik yapan, liberal, yüzer gezer veya örgütlü kurumların dışında kalan insanlara da yönelmiş durumda. Aslında buralara yönelince ses yükselmeye başladı. Ama tabii dediğimiz gibi bizim üzerimizde önce deneyler yapılır. Bu deneyler ne kadar başarıya ulaşırsa ondan sonra da toplumun başka alanlarına da yansır. Bu süreç de böyle devam eder.

ELE GEÇİRİLEMİYENLER EZİLİYOR

Türk komprador burjuvazisi ve toprak ağalarının bir kliğini temsil eden AKP iktidarı 2002'den bu yana edindiği "yönetme" deneyimi ile temsilcisi olduğu kliği palazlandırırken bütün muhalif seslere dönük saldırı furcasını boyutlandırmayı sürdürüyor. Bu saldırı furcasıyla birlikte "muhafazakâr" bir dönüşümü hedefledikleri ve toplumun tüm kesimlerini bu dönüşümün parçası olarak değerlendirdiklerine dair açıklamalardan kaçınıyorlar. Her ne kadar temel dinamiklerini bu anlayışa dayandıran bir iktidar birliğiyle karşı karşıya olsak da Türkiye'deki toplumsal dinamiklerin hiç de istenildiği gibi şekillenmediği gelişen ekonomik, siyasal ve sosyal krizle kendini gösteriyor.

Türkiye'de sistemin esas öğelerinden olan 'muhalifet' partileri iktidar perspektifiyle halkın güncel ve can alıcı sorunlarını dillerine pelesenk ederek iktidar yolculuğuna başlarlar. Fakat iktidar süreci emperyalistlerin güdümündeki politikalarla halkın yoksullaştırılması ve temsil ettikleri klik ve emperyalist tekellerin palazlanma yolculuğu olarak vuku bulur. En nihayetinde kitlelerden kopuşun başladığı diğer kliklerin temsilciliğine soyunan muhalif partilerin aynı döngüye dayanarak iktidar olma hedeflerine yürüdüklerini görmemiz mümkün hale gelir. 2002'de aynı yöntemle emperyalist efendilerini arkasına

olarak iktidara gelen AKP, devamında emperyalist kapitalist sistemin yaşadığı ekonomik ve siyasal krizi en derinden yaşıyor ve geniş çeşitlilikle sancılarını taşıyor. Yarı-feodal, yarı-sömürge olan Türkiye'de hemen her süreç bağımlılık ilişkisi üzerinde gelişir ve Türk hâkim sınıfları üzerinde sarsıcı etkilerde bulunur. Elbette bu etkiler Türk egemenlikleri arasındaki dalaşı büyüterek halka dönük azgınca saldırılara dönüştürülmüştür. İşçi ve emekçilerin haklarının tırpanlanması ve alım gücünün ciddi oranda düşmesi, Kürt ulusuna dönük şoven saldırılar ve tasfiye hareketi, doğaya ve kadına dönük saldırılar, gözaltı-tutuklama furcaları ve bilumum katliamlar hemen akla gelmektedir.

AYAK BAĞI: EĞİTİM VE KÜLTÜR-SANAT

Ekonomik, siyasal ve sosyal kriz giridabında "muhafazakâr" dönüşüm hedefine ulaşamadığı açıktır. Bu dönüşüm sürecinde iktidara ayak bağı olan eğitim ve kültür sanat alanı dönem dönem en geniş saldırıların hedefi haline gelerek gündemi meşgul etmiştir. Erdoğan'ın bir süre önce kullandığı şu cümleler bu alanlara dönük saldırıları açıklayıcı bir şekilde nitelendirmektedir: "Geçtiğimiz 14 yılda ülkemizin yaşadığı dönüşümün en zayıf halkasını eğitim ve kültür alanı oluşturuyor. Özel önem ve öncelik vererek..." "kültür ve sanatı küçümseyen toplumlar kaybetmeye mahkûmdur." 4+4+4 eğitim sistemiyle, okul ön-

cesi eğitimde din dersi verilmesi ile başlayan Türk-İslam sentezli eğitim politikalarının yaşama geçirilmeye başlanması ve üniversitelerde devrimci, demokrat, ilerici akademisyenlerin tasfiyesiyle devam eden ve üniversitelere kayyum rektörler atanmasıyla üniversitelerdeki gerici kuşatmasını sürdürmüştür. bu kuşatmalara karşı direnişler örgütlense de güçlü bir karşı koyuş olamamış ve bu karşı koyuşlar zamanla sönümlenmiştir.

Benzer bir süreçle sanat alanında da karşı karşıya kaldığımız bilinmektedir. Öncelikle devrimci, demokrat, yurtsever sanatçıların etkinlik ve konserlerine getirilen yasaklarla başlayan ve sanatçıların örgütlü alanlarına dönük saldırılarla devam eden bir furcayla karşı karşıya kalınmıştır. Türkiye Musiki Eser Sahipleri Meslek Birliği (MESAM) tartışmalarıyla başlayarak devam eden ve yandaş sanatçıların hedef göstermesiyle süren tartışmalar MESAM'a kayyum atanmasıyla son bulmuştur. Burjuva-feodal medya ile sanat alanını kısaçaltı altına almaya dönük hamleler de vasat üretimlerle vuku bulunca bu çeperde olanak yaratamayıp kadrolaşmayla hâkimiyetlerini ne kadar genişletseler de halkın talep ve yönelimlerine cevap olamadıklarından başarı kazanamamışlardır. Bu başarısızlık beraberinde pervasız saldırıları getirmiştir. Öncelikle devrimci, demokrat, yurtsever cepheye dönük baskı, gözaltı,

tutuklama ve yasaklarla ilerleyen süreç, sanat alanında 'muhalif' seslere dönük yasak ve baskıyı beraberinde getirmiştir. Son olarak Aynur Doğan'la başlayan, Melek Mosso'ya ve oradan da daha geniş bir yasaklama furcasına dönüşerek birçok sanatçı hedef haline gelmiştir. Sanatçılardan sanal medya eksenli geniş ölçekli bir tepki gelmiş fakat engellemeler karşısında somut bir adım ve girişim oluşmamıştır.

BİLİNDİK BİR ACIZLIK HALİ

Dünya ölçeğinde gelişen ekonomik ve siyasal krizin emperyalist-kapitalist merkezler, sömürgeler, yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde sarsıntıları her geçen gün büyümektedir. Krizden çıkış arayışlarının da karşılık bulmadığı ve krizin halk isyanlarına gebe olduğu gözlemlenebilir. Türkiye de bu isyan ve başkaldırı potansiyelinin en önemli ayağını oluşturuyor. Haliyle egemenler halkın bütün arayış ve direniş mevzilerine azgınca bir saldırıyla karşılık vermektedirler. Bu alanlardan bazıları ise özel bir ilgiye mazhar olarak halkın düşürülemez kaleleri şeklinde ifade edilebilir. Eğitim ve kültür-sanat alanı bunlardan bazılarıdır.

AKP iktidarı hegemonya kuramadığı ve toplumun dönüşüm ve gelişim süreçlerine esas nitelikte etkilerde bulunan bu alanlarda irtifa kaybettiği için saldırılarını daha da pervasızlaştırmış ve bu düşüşe paralel olarak da azgınlaştırmaktadır. Son süreçte gelişen yasaklamalar bu düşüşüne verilen tepki olarak görülebilir.

En nihayetinde halkın çok geniş kesiminin örgütsüzlüğü bu saldırılar karşısında sınırlı direnişleri beraberinde getirerek saldırıları püskürtmeye yetmemiş ve yetmeyecektir. Her saldırı aynı zamanda bir öfke biriktirmekte, egemenleri boğmaya yönelmektedir. Her alanda bir örgütlü güce ihtiyaç olduğu realitesini karşımıza çıkarmaktadır. Halkın tüm alanlarda sorunlarını bilince çıkartmalı geniş örgütlülüklerde toparlamalı ve öfkelerinin doğru yere yönelmesini sağlamak bariz bir görev olarak karşımızda durmaktadır.

Cenazelere Yönelik İşkence AİHM'e taşındı

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) İstanbul Şubesi, Bitlis merkezli Oleka Jor (Yukarı Ölek) köyünde bulunan Garzan Mezarlığı'nın yıkılarak, 300'ün üzerinde cenazeden 265'inin İstanbul'da bulunan Kilyos Mezarlığı'ndaki kaldırılma gömülmesiyle ilgili dosyayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) taşıdı.

Daha önce aileler avukatları aracılığıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na "Kişinin hatırasına hakaret" ile "İşkence ve eziyet" suçlarından dolayı suç duyurusunda bulunmuş fakat savcılık soruşturma izni vermemişti. Yine savcılık avukatların, "Memurlar hakkında soruşturma izni verilmemesi" ve "İşlemin iptali" için dava açılma talebini de reddetmişti.

AYM'YE BAŞVURU

Bunun üzerine bir aile "Adil yargılanma hakkı" ve "Özel hayata ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği"ni belirterek Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) bireysel başvuruda bulundu. ÖHD'li avukatlar da adil yargılanma hakkı kapsamında "Hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğini" kaydederek 2021 yılının Nisan ayında AYM'ye başvuruda bulundu.

AYM BAŞVURULARI 'KABUL EDİLEMEZ' BULDU

Aile ve ÖHD'li avukatların başvurusunu değerlendiren AYM, iki başvuruyu da kabul edilemez bularak reddetti. AYM, ailenin başvurusunu konu bakımından yetkisizlik iddiasıyla, avukatlarınkini de başvuru yollarının tüketilmediği ve suçtan

zarar gören birincil taraf olmadığını öne sürerek "kabul edilemez" olarak gördü. AYM'nin ret kararında şu ifadeler yer aldı: "Başvuruya konu olayda, müdahale iddiası nedeniyle yalnızca cezalandırma talebinde bulunmuş olup tazminat yoluna gidilmediği anlaşılmaktadır. Açıklanan gerekçelerle, diğer kabul edilebilirlik şartları incelenmeksizin, ikinci başvuru olan Özgürlük İçin Hukukçular Derneği'nin şikayeti yönünde adil yargılanma hakkı kapsamında hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının kişi bakımından yetkisizlik, birinci başvuru şikayeti yönünden adil yargılanma hakkı kapsamında hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasının konu bakımından yetkisizlik, özel hayata

ve aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiği iddiasının başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna..."

DOSYA AİHM'E TAŞINDI

AYM'nin ret kararından sonra ÖHD'li avukatlar aileler adına, iç hukuk yollarının tüketilmesi nedeniyle dosyayı AİHM'e taşıdı. AİHM'e yapılan başvuruda, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS), 8'inci maddesinde yer alan "Özel ve aile hayatına saygı hakkı"na atıfta bulunuldu. Başvuruda ayrıca AİHS'in 13'üncü maddede düzenlenen "etkin soruşturma yapılmaması" haklarının ihlali ile AİHS 6/1 ve AİHS 8/1 maddelerinin ihlali ile birlikte etkin soruşturma yapılmaması yönünden başvuru yapıtı.

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Hıdır Doğan: Dersim Hozat Alancık köyü doğumlu olan Hıdır Doğan, küçük yaşlarda annesini kaybedince ilkokulu bitirdikten sonra İstanbul'daki abisinin yanına yerleşir. Devrimci düşüncelerle, buldukları köyde öğretmen olan abisinin etkisiyle tanışır. O dönemlerde sık sık gözaltına alınıp işkenceli sorgulardan geçirilen abisinin intikamını almaya yemin eder. İstanbul'da Proletarya Partisi ile ilişkiye geçen Hıdır Doğan, verilen her görevi layıkıyla yerine getirir. İstanbul'da şehir askeri alanında görev yaparken partisinin çağrısını hiç tereddütsüz kabul ederek 1991 yılında özlemine duyduğu memleketinin dağlarının kartalı olur. Hıdır Doğan, 6 Haziran 1992'de Dersim Zimlik'te 2000 kişiye yakın TC askeriyeye 40 kişilik Halk Ordusu gerillalarının iki gün süren çatışması sonucunda ölümsüzleşti. Proletarya Partisi'nin ileri militanı ve Halk Ordusu savaşçısı olan Hıdır Doğan (Tekin, Cengiz) yoldaşlarının ve Hozat halkının katıldığı cenaze töreniyle güneşe uğurlandı. Cenaze günü kepenk indiren esnaf, devletin tüm baskılarına rağmen cenazeye eksiksiz olarak katıldı.

Ahmet Kargın: 1963 Dersim Ovacık Tetuşağı köyü doğumlu olan Ahmet Kargın (Mehmet Zeki) Proletarya Partisi'ne sempati duyarak Halk Ordusu'na katılmıştır. Mehmet Zeki kod adını alan Ahmet Kargın, Erzincan Ergani yöresinde para almaya gittikleri bir yerden dönerken konakladıkları sırada Erdal Aslan adlı bir hain tarafından Haziran 1992'de öldürülür. Ahmet Kargın ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi militanı, Halk Ordusu mıntika komutanlarındandı.

Zülfü Yıldız: 1953 Elazığ Karakoçan'da dünyaya geldi. Bingöl Sanat Enstitüsü'nde öğrenim gördü. Ailesinin içinde bulunduğu ekonomik nedenlerden dolayı İstanbul'a göç ettiler. Devrimci düşüncelerle İstanbul'da Otomarsan Fabrikası'nda çalıştığı dönemlerde tanıştı. Tüm Maden-Sen'de örgütlü faaliyet yürüten Zülfü Yıldız, bu süreçte Proletarya Partisi'nin düşünceleriyle tanıştı. Bir yandan bulunduğu 1 Mayıs mahallesinde halkın sorunlarıyla yakından ilgileniyor bir yandan da devrimin, partinin propagandasını yapıyordu. Zülfü Yıldız, 12 Eylül Askeri Faşist Cuntası döneminde kısa bir hapis hane yaşamının ar-

dından yurt dışına çıkar. Orada da bulunduğu her alanda verilen her görevi layıkıyla yerine getirir. Zülfü Yıldız, 8 Haziran 1993 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucunda yaşamını yitirir.

Ramazan Kılavur (Kılavuz): 1959 Urfa Siverek doğumlu olan Ramazan Kılavur, 1975 yılında Proletarya Partisi'nin düşünceleriyle tanıştı. Siverek'te top- rak ağalarına karşı silahlı mücadeleye katıldı. 12 Eylül AFC'sinden sonra gerilla mücadelesine katıldı. 1980 AFC'si döneminde Siverek'te göreve giderken tutsak düşerek Diyarbakır zindanlarında ağır fiziksel ve psikolojik işkencelerden geçirildi.

4 yılı hücrede olmak üzere 11 yıl tutsak kaldı Diyarbakır zindanlarında. Çıktığında bu koşulların yarattığı tahribatlar nedeniyle 1996 yılında Avrupa'ya gitti. Mücadelesini burada devam ettiren Ramazan Kılavur, bir yandan da tecrit koşullarının ruhunda yarattığı izleri silebilmek için tedavi görmeye başladı. Ancak yaşadıklarının etkisi ile ağır darbeler almıştı. Ramazan Kılavur, 3 Haziran 2001'de İsviçre'nin Luzern kentinde intihar ederek yaşamına son verdi.

Hasan Ataş: 1990 Hatay İskenderun doğumlu olan Hasan Ataş (Şerzan) yoldaş aslen Dersim Mazgirt'e bağlı Pulan (Otlukaya) köyündendir. Hasan Ataş yoldaş 2009 yılında İzmir'de üniversitede okuduğu dönemde, Komsomol saflarında örgütlenmiştir. Aktif

faaliyet içinde kısa sürede yerini alan Hasan Ataş Komsomol aday üyesi iken, 2010 yılı Haziran ayında Halk Ordusu saflarına katılmıştır. Gerilla yaşamında emekçiliği, fedakârlığı ve zor zamanlarda görev alma isteği ile öne çıkmış, her türlü zorluğa rağmen mücadeleyi sürdürme ısrarında olmuştur. Birçok eylem çalışmasında görev alan Şerzan 12 Halk Savaşçısının ölümsüzleştiği 24 Kasım 2016 operasyonunun ardından, görev ve sorumluluk alma çağrısına tüm benliğiyle yanıt olmuştur.

2 Haziran 2020 tarihinde Dersim Ovacık'a bağlı Büyükköy Hacıbirim mezarı yakınlarında saat 19:45 sıralarında Halk Ordusu'na bağlı bir gerilla birliği, düşman güçlerinin pususuna düşmüştür. Açılan ilk ateşin ardından gerillalar ile askerler arasında çatışma başlamış, bu çatışma sırasında Hasan Ataş (Şerzan) ölümsüzleşmiştir.

2017 yılında Proletarya Partisi saflarında yaşam bulan sağ tasfiyeci, savaş kaçkını hizbe tavır olarak partisine bağlılığını gösteren Hasan Ataş, ölümsüzleştiği çatışmada gösterdiği cesaretle de yoldaşlarına örnek olmuştur. Kitlelerle güçlü bağlar kuran Hasan Ataş, yazdığı şiir, anı anlatı ve öykü çalışmalarıyla da gerilla alanını en canlı haliyle kitlelere taşımasını bilmiştir.

Hasan Ataş ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi'nin Halk Ordusu'nun birim komutanlarındandı.

bu haberin başlangıcı 24. sayfada

yasaklamaya çalışanlar, daha kararlı ve daha bilinçli bir biçimde İbrahim Kaypakkaya'yı anmamızı, onun ışıklı yolunda yürümemizi engelleyemeyecekler. Kaypakkaya'yı yasaklamaya çalışanlar kaybedecek, işçi sınıfı ve halk kazanacak. Biz kazanacağız!"

AÇIKLAMAYA POLİS SALDIRISI

Yürüyüş boyunca halk da alkışlarla eyleme destek verirken Bankalar Caddesinde basın açıklaması gerçekleştirildi. Partizan adına okunan basın açıklamasında komünist önder İbrahim Kaypakkaya şahsında tüm devrim ve komünizm şehitlerinin anıldığı ifade edildi. Basın açıklamasında "Devrim er ya da geç düş olmaktan çıkıp gerçeğe dönüşecektir. Demokratik Halk Devrimi, sosyalizm ve komünizm mücadelesi için ödenen hiçbir bedel boşuna değildir. Bu zorlu ve çetin yolculuğu ancak ve ancak büyük bedeller ödemeyi göze alanlar sonlandıracaktır. İşçi sınıfının ve ezilenlerin kurduğu eşitlik, adalet ve özgürlük düşü, sınıfsız, sömürsüz bir dünya bu sayede yaratılacaktır. Kaypakkaya da bu düşü gerçekleştirmenin adıdır." denildi.

Basın açıklaması "Mahirlerin, Denizlerin, Dörtlerin, Haki Karerlerin, İbrahimlerin mücadele bayrağını daha da yükseltmeye kaldırmaktan bir an olsun geri durmayacağız." denilerek sonlandırıldı. Basın açıklaması sonlanırken sivil polisler kitleye ve Partizan pankartına saldırmaya çalıştı. Partizan okurları bu saldırıyı püskürtürken polislerin takip ve tacizi eylemden sonra da devam etti. Polislerin eylemin ardından Partizan okurlarına dönük saldırı girişimleri de boşa çıkarıldı.

DERSİM'DE PANEL

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya Diyarbakır zindanlarında katledilişinin 49. yılında Dersim Emek ve Demokrasi Güçleri tarafından anıldı.

Dersim Emek ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla 18 Mayıs'ta Dersim Belediyesi Konferans Salonu'nda düzenlenen etkinlik saygı duruşu ile başladı. Şiirlerin okunduğu saygı duruşunun ardından Partizan, Sosyalist Meclisler Federasyonu (SMF) ve Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) adına konuşmalar gerçekleştirildi.

Partizan adına yapılan konuşmada Diyarbakır zindanlarında ortaya konulan direnişe değinildi ve bu uğurda ölümsüzleşenler anıldı. Partizan'ın

neden İbrahim Kaypakkaya'nın görüşlerini savunduğu ve sahiplendiğinin anlatıldığı panelde Partizan temsilcisi aradan 49 yıl geçmesine rağmen komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın halen yasaklı olduğunu belirtti. Partizan temsilcisinin ardından DBP ve SMF temsilcileri de İbrahim Kaypakkaya, Haki Karer ve Dörtler'i anarak konuşmalar gerçekleştirildi.

Konuşmaların ardından yerel sanatçılar sahne alarak İbrahim Kaypakkaya, Haki Karer ve Dörtler'i andı.

SAMANDAĞ'DA YÜRÜYÜŞ

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya katledilişinin 49. yılında Antakya Samandağ'da gerçekleştirilen yürüyüş ile anıldı.

Her türlü abluka, gözaltı, polis tacizi ve baskıların artarak devam ettiği Antakya'da Partizan ve Yeni Demokrat Gençlik (YDG) okurları tarafından düzenlenen yürüyüşte "Kriz ve Yoksulluğa Karşı Kaypakkaya'nın Yolunda Mücadeleye!" şiarlı pankart açıldı. "Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya!", "Faşizme İsyen Halka Önder Partizan!", "Umut Dağlarda, Partizanlarda!", "Tihya İntifada, Tihya Partizan*!" sloganlarının atıldığı ve halkın alkışlarla destek verdiği yürüyüşün bitiminde komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın görüşlerine ve bugün mücadelesinin sürdürüldüğüne dair konuşmalar yapıldı. Ajitasyonlarla ve yürüyüş boyunca yapılan kuşlamalarla desteklenen yürüyüşte İbrahim Kaypakkaya'nın bugün hâlâ devletin adını duymaktan korktuğu teşhir edilirken buna karşı mücadelenin her zaman süreceğine vurgu yapıldı.

Açıklama "Bu baskı ve sindirme politikalarına karşı sözümüz: 'Hiçbir güç Kaypakkaya'yı ve onun sarsılmaz ideolojisini bu topraklardan sökemez' olacaktır." denilerek sonlandırıldı.

Yürüyüş açıklamanın ardından alkış

ve sloganlarla sona erdi.

*Yaşasın İntifada, Yaşasın Partizan

ANKARA

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya katledilişinin 49. yılında Ankara'da Partizan tarafından düzenlenen panel etkinliği ile anıldı.

HDP Ankara İl Binasında düzenlenen panel İbrahim şahsında devrim ve komünizm şehitleri anısında 1 dakikalık saygı duruşu ile başladı. "Onu Anmak Onurdur!" şiarı ile düzenlenen etkinlikte saygı duruşunun ardından sinevizyon gösterimi de gerçekleştirildi.

Partizan adına yapılan konuşmada genel hatlarıyla '68 kuşağı ve '71 kopuşu ile İbrahim Kaypakkaya'yı '71 devrimci kopuşu içerisinde farklı kılan yönleri ortaya konuldu. Bugünkü acil sorunlar olarak devrimin görevleri ve ihtiyaçları üzerine tartışmalar yürütüldü. Kitlelerin önüne konulan seçim sandığı ve asıl mücadele yöntemlerine dair vurgular yapıldı.

Partizan temsilcisinin sunumunun ardından panel katılımcıların, katılımcı kurumların söz almasıyla ve ardından müzik dinletisi ile sona erdi.

İSTANBUL'DA PANEL

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın katledilişinin 49. yılında İstanbul'da Partizan tarafından panel etkinliği düzenlendi. Aksaray Su Gösteri Merkezi'nde düzenlenen etkinliğe Alinteri, Mücadele Birliği, Kaldıraç, Sosyalist Meclisler Federasyonu (SMF) ve Partizan konuşmacı olarak katıldı. Panel etkinliğinde konuşmacı olarak yer alan Komün ve Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) çeşitli gerekçelerle etkinliğe katılmadı.

Etkinlik devrim ve komünizm şehitleri anısına 1 dakikalık saygı duruşu ve Partizan adına yapılan açılış konuşmasıyla başladı. Partizan adına yapılan konuşmada katılımcı kurumlar selamlanırken komünist önder İbrahim Kaypakkaya da anıldı. Açılış konuşmasında "Saklanmaya çalışılan meşale bugün de aydınlatmaya devam ediyor. Partisi onun için 'saklanmaya çalışılan bir meşale' derken hem düşmanlarının korkusunu dile getirmiştir hem de bir komünistin devam eden

sınıf mücadelesinde yaşadığını, yaşayacağı gerçeğini... İbrahim yaşamıyla, yaptıklarıyla, devrim için geliştirdiği tezlerle, kurduğu partinin temelleri olmaya devam eden beş temel belgeyle egemen sınıfları korkutan bir meşaledir." denilerek İbrahim'in alevlendirdiği meşalenin hâlâ yandığı vurgulandı. "Bugün onu anarken sadece geçmişe ait bir tavrı, genel siyasi hattı, söylemleri konu etmiyoruz; onu bugünü kavramak için, komünist çizgiyi yeniden üretmek, somutlaştırmak için, bugün yaşananları anlamak için bir komünistten, ülkemizin en büyük komünistinden neler öğrenebileceğimizi ortaya çıkarmak için anıyoruz." ifadelerine yer verilen konuşmada "Sönmeyen meşale derken biz onun söylediklerinin geçerli olmaya devam ettiğini, ancak onun yol göstericiliğinde devrimin ilerleyebileceğini söylüyoruz." denildi.

Panelde Partizan temsilcisi söz aldı. Komünist önderi anarak sözlerine başlayan Partizan temsilcisi İbrahim'in 'Şimdi biz, herkesin gözü önünde yükseltmeye bir bayrak çekiyoruz. Bu bayrak, proletaryanın kızıl bayrağı olacaksa, onun kızılığını bozan bütün lekeler, ciddi ve titiz bir çabayla silinip atılmalıdır.' sözlerini aktararak konuşmasına devam etti.

Partizan temsilcisi konuşmasında şu ifadelerle yer verdi: "Kaypakkaya yoldaşın tüm mücadele yaşamında o lekeleri temizlemekte olduğunu görürüz. Onun komünist niteliğini nereden aldığını tartışmak gerekiyor. O tüm mücadele yaşamında bu lekesizliği arıyor. Lekesizlik dediğimiz şey hem KP içinde hem sınıf mücadelesinde komünist düşüncenin esas olmasıdır. Biz Kaypakkaya yoldaşa devrimi görürüz. Devrimin olanaklarına kilitlenmiştir. Bu kilitlenme onun komünist niteliğini bize göstermiş oluyor. İbrahim yoldaş devrimde KP'nin zorunluluğunu ortaya koyar. Yaşamı da bu zorunluluğu inşa etme ile geçer.

"Kaypakkaya yoldaş hep en ileriye aramaktadır. En ileriye arama çabası belirleyicidir. Aramayla kalmayan en ileriye bulması onun komünist niteliğini ortaya koyar. Bu sebeple onun her tahlilinde sınıf tavrı vardır. Bu sınıf tavrı onun aynı zamanda KP anlayışı ve çizgisidir."

Alinteri, Mücadele Birliği, Kaldıraç ve Sosyalist Meclisler Federasyonu temsilcilerinin konuşmalarının ardından panel etkinliği soru-cevap ve serbest kürsü bölümüyle sona erdi.

KATLEDİLİŞİNİN 49. YILINDA KOMÜNİST ÖNDER İBRAHİM KAYPAKKAYA ANILDI

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya katledilişinin 49. yılında Partizan tarafından düzenlenen yürüyüş ve panel etkinlikleri ile anıldı.

ÇORUM'DA MEZAR BAŞINDA ANMA

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya katledilişinin 49. yılında Çorum'da mezarı başında anıldı.

"Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya!" sloganıyla Komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın mezarı başına gelerek saygı duruşuna geçildi. Saygı duruşunun ardından Partizan adına yapılan konuşmada: "Katledilişinin 49. yılında önder yoldaş İbrahim Kaypakkaya'yı anmak için mezarı başındayız. Onun şahsında tüm devrim şehitlerini anıyoruz. Bugün biliyoruz ki

İbrahim'i anlamak onun fikirlerini bugüne sebatla uygulamaktır. İbrahim'i anmak anın görevlerine sarılmaktır. Bugün acil görevlerimizi tahlil ederek Türkiye topraklarında Demokratik Halk Devrimi programını uygulamaktaki eksikliklerimize yoğunlaşırken yoldaşın mezarı başında olmanın anlam ve önemiyle ilişkisini kuruyoruz. Bizden önce nice yoldaşımız yürüdüğü bu yolları yürüdü. Biz de onların izlerini takip ederken yolumuzun çetin bir yol olduğunun bilincine hareket ediyoruz. Biz bu zorlu yolun tüm bedellerinin bilincindeyiz ve bu bilinçle düşmanımıza korku salmaya devam ediyoruz ve edeceğiz. Biz kitlelerin yıkıcı ve yapıcı gücüne inanıyoruz, bu inançla devrimimizin kitlelerin eseri olacağı gerçeğine dayanıyoruz.

Bugün yığınlık söylemlerine kapılanlar kitlelerin gücüne inanmayanlardır."

Konuşmanın ardından mezarı başında "İbrahim Yoldaş" parçası seslendirildi.

Anma "Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya", "Devrim Şehitleri Ölüm-süzdür!" , "Gerillalar Ölmez, Yaşasın Halk Savaşı!" sloganlarıyla son buldu.

KARTAL'DA YÜRÜYÜŞ

Komünist önder İbrahim Kaypakkaya katledilişinin 49. yılında Partizan tarafından Kartal'da yürüyüşle anıldı.

"And Olsun ki Adını, Şan Olsun ki Andını Yaşatacağız!" şiarlı pankartın açıldığı yürüyüş Kartal minibüs durak-

larından sloganlarla başladı. "Önderimiz İbrahim, İbrahim Kaypakkaya", "Kahrolsun Faşizm Yaşasın Mücadememiz", "Faşizme İsyan Halka Önder Partizan" sloganlarının atıldığı yürüyüşte ajitasyonlar çekilerek komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın ardından 49 yıl geçmesine rağmen bugün hâlâ fotoğraflarına, ismine saldırıldığı vurgulandı.

Yürüyüş boyunca yapılan konuşmalarda şu ifadeler yer verildi: "İbrahim Kaypakkaya bilimsel görüşleriyle devrimimizin yolunu aydınlattı. Bu görüşler ki proletaryanın ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının elinde kıvılcık bir bayrak oldu. Bugün onun adını, fikirlerini, resimlerini, flamalarını

haberinin devamı 23. sayfadadır

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU OKUT!

f yenedemokrasi1

ig yenedemokrasi

yt ydemokrasi11

whatsapp yenedemokrasi25.net

envelope yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20